Համախմբված Ֆինանսական Հաշվետվություններին Կից Ծանոթագրություններ 31.12.16թ. դրությամբ

1 Գործունեության բնույթը և ընդհանուր տեղեկություններ

«ԱԿԲԱ-ԿՐԵԴԻՏ ԱԳՐԻԿՈԼ ԲԱՆԿ» ՓԲԸ («Բանկը») Խմբի Մայր կազմակերպությունն է: Խումբը բաղկացած է Բանկից և դրա դուստր կազմակեպություններից («Խումբ»):

«ԱԿԲԱ-ԿՐԵԴԻՏ ԱԳՐԻԿՈԼ ԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ն հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ընկերություն և հիմնվել է 1995թ. ՀՀ-ում, որպես կոոպերատիվ բանկ կոլեկտիվ սեփականության հիմունքներով և հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ընկերություն սկսած 2006թ. սեպտեմբերից: Բանկը գործում է Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ` ՀՀ) օրենսդրության համաձայն: Բանկը գրանցվել է 1998թ. փետրվարի 17-ին ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ` ՀՀ ԿԲ) կողմից N70 արտոնագրային համարով:

Բանկի հիմնական գործունեությունը վարկավորումը և ավանդների ընդունումն է, ՀՀ-ում և արտերկրներ փոխանցումների և փոխարկման գործարքների իրականացումը, ինչպես նաև իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց արտարժութային և այլ բանկային ծառայությունների մատուցումը:

Բանկի գլխավոր գրասենյակը գտնվում է Երևանում, իսկ թվով 57 մասնաճյուղեր գտնվում են Երևանում և տարբեր շրջաններում: Բանկի իրավաբանական հասցեն է` Արամի 82-84 փող., Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն: Բանկն 31.12.16թ դրությամբ ունի 1316 աշխատող:

Բանկի դուստր կազմակերպություններն են` «ԱԳԲԱ ԼԻԶԻՆԳ» ՓԲԸ և «ԱԿԲԱ ԲՐՈՔ» ՍՊԸ:

«ԱԳԲԱ ԼԻԶԻՆԳ» Վարկային կազմակերպությունը հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ընկերություն և հիմնվել է 2003թ. ՀՀ-ում: Կազմակերպությունը իրականացնում է ֆինանսական լիզինգի գծով գործառնություններ, ինչպես նաև մատուցում է ֆինանսական խորհրդատվություն և այլ ֆինանսական ծառայություններ: Կազմակերպությունը գործում է Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ` ՀՀ) օրենսդրության համաձայն և գրանցվել է 2003թ. ապրիլի 23-ին ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ` ՀՀ ԿԲ) կողմից N4 արտոնագրային համարով: Բանկի ներդրումը «ԱԳԲԱ ԼԻԶԻՆԳ» Վարկային կազմակերպություն ՓԲԸ-ում կազմում է 54%:

«ԱԿԲԱ ԲՐՈԿ» ՍՊԸ-ն հիմնվել է 2004թ. ՀՀ-ում: Կազմակերպությունը ծավալում է ապահովագրական գծով միջնորդական գործնեություն: Կազմակերպությունը գործում է Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ` ՀՀ) օրենսդրության համաձայն և գրանցվել է 2004թ. հուլիսի 29-ին ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ` ՀՀ ԿԲ) կողմից N4 արտոնագրային համարով: Չնայած այն հանգամանքին, որ Բանկի ներդրումը «ԱԿԲԱ ԲՐՈԿ» ՍՊԸ-ում կազմում է 40%, համաձայն ՀՀՄՍ 27-ի այն համարվել է դուստր կազմակերպություն և համախմբվել այս ֆինանսական հաշվետվություններում:

«ԱԿԲԱ-ԿՐԵԴԻՏ ԱՐԻԿՈԼ ԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ն կատարել է ներդրում «ԱՄՈՒՆԴԻ-ԱԿԲԱ ԱՍԵԹ ՄԵՆԵՋՄԵՆԹ» ՓԲԸ ում: «ԱՄՈՒՆԴԻ-ԱԿԲԱ ԱՍԵԹ ՄԵՆԵՋՄԵՆԹ» ՓԲԸ-ն հիմնվել է 11.10.2013թ.-ին : «ԱՄՈՒՆԴԻ-ԱԿԲԱ ԱՍԵԹ ՄԵՆԵՋՄԵՆԹ» ՓԲԸ-ն ՀՀ ԿԲ տրված Թիվ 0002 Լիցենզիայի հիման վրա իրականացնում է ներդրումային ֆոնդերի կառավարման գործունեություն: «ԱՄՈՒՆԴԻ-ԱԿԲԱ ԱՍԵԹ ՄԵՆԵՋՄԵՆԹ» ՓԲԸ-ի հիմնադիրներն են «ԱԿԲԱ ԿՐԵԴԻՏ ԱԳՐԻԿՈԼ ԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ը `49% և ֆրանսիական «Ամունդի» ԲԸ-ը` 51%մասնակցությամբ: Համաձայն ՀՀՄՍ 28-ի Բանկի կատարած ներդրումը համարվել է ներդրում ասոցիացված կազմակերպությունում և ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացվել է առանձին տողով:

2 Գործարար միջավայր

Հայաստանում շարունակական բնույթ են կրում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները: Որպես զարգացող շուկա, Հայաստանում բացակայում են կատարյալ գործարար միջավայր և համապատասխան ենթակառուցվածքներ, որոնք սովորաբար գոյություն ունեն ազատ շուկայական տնտեսություն ունեցող երկրներում: Բացի դրանից, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել գործառնությունների ծավալները ֆինանսական շուկաներում, և ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները կարող են չհամապատասխանել իրականացրած գործարքներին: Հետագա տնտեսական զարգացման հիմնական խոչընդոտը տնտեսական և ինստիտուցիոնալ զարգացման ցածր մակարդակն է` զուգակցված տարածաշրջանային անկայունությամբ, կենտրոնացված տնտեսական հենքով :

ՀՀ հետ համագործակցող երկրների տնտեսությունների վիճակի վատթարացումը հանգեցրել է արտերկրից ոչ առևտրային դրամային փոխանցումների կրճատմանը, ինչից Հայաստանի տնտեսությունը գտնվում է կախվածության մեջ: Հանքահումքային ապրանքների միջազգային գների հետագա անկումը, անորոշությունները` պայմանավորված ուղղակի կապիտալ ներդրումների ներգրավման հնարավորություններով, գնաճը, կարող են հանգեցնել Հայաստանի տնտեսության, ինչպես նաև Խմբի վիճակի վատթարացման: Այնուամենայնիվ, քանի դեռ այս անորոշություններում առկա դատողություններն ու ենթադրությունները շատ են, ղեկավարությունը չի կարող վստահաբար հաշվարկել, թե ինչ չափով դրանք կարող են ազդեցություն ունենալ Խմբի ակտիվների և պարտավորությունների մնացորդային արժեքի վրա:

Հետևաբար, Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները չեն ճշգրտվել դրանց հնարավոր ազդեցությամբ:

3 Հաշվետվությունների պատրաստման հիմքերը

3.1 Համապատասխանությունը

Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհուրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից և Մեկնաբանությունների` հաստատված Ֆինանսական Հաշվետվությունների Մեկնաբանությունների Միջազգային Կոմիտեի կողմից (ՖՀՄՍԿ):

3.2 Չափման հիմքերը

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող` իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների, ինչպես նաև վաճառքի համար մատչելի ակտիվների համար, բացառությամբ այն ակտիվների, որոնց իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, ինչպես նաև ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են ամորտիզացված կամ պատմական արժեքով, բացառությամբ շինությունների, որոնք ներկայացվել են վերագնահատված գումարով:

Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Խմբի գործառնական արժույթը դա այն հիմնական տնտեսական միջավայրի արժույթն է, որտեղ գործում է Խումբը: Խմբի գործառնական և ներկայացման արժույթ է հանդիսանում Հայաստանի Հանրապետության դրամը (այսուհետ` ՀՀ դրամ), քանի որ այս արժույթն է լավագույն կերպով արտացոլում համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Խմբի գործարքների տնտեսական բովանդակությունը: Խումբը պատրաստում է իր հաշվետվությունները ՀՀ գործող օրենսդրության և հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների պահանջներին համապատասխան: Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Խմբի հաշվառման գրանցումների վրա, որոնք ճշգրտվել և վերադասակարգվել են ՖՀՄՍ-ին համապատասխանեցնելու նպատակով: Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով` հազարների ճշտությամբ: ՀՀ սահմաններից դուրս դրամը ազատ փոխարկելի չէ:

3.3 Վերադասակարգում

Անհրաժեշտության դեպքում համադրելի թվերը ճշգրտվել են` ընթացիկ տարում ներկայացման փոփոխությունների հետ համադրելիությունն ապահովելու նպատակով:

3.4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխություններ

Ընթացիկ տարում Խումբն ընդունել է իր գործունեության համար համապատասխան և 2010թ. հունվարի 1-ից սկսվող ժամանակաշրջանի համար կիրառելի նոր և վերանայված ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք հրապարակվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի («ՀՀՄՍԽ») և ՀՀՄՍԽ-ի Հաշվետվությունների Մեկնաբանման Հանձնաժողովի («ՀՄՀ») կողմից: Այն ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք ունեցել են ազդեցություն Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ներկայացված են ստորև.

ՀՀՄՍ 7 (Փոփոխություն) «Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն»

Փոփոխությունը մանրամասնորեն պարզաբանում է, որ որպես ներդրումային գործունեությունից դրամական հոսք կարող է դասակարգվել միայն այն ծախսը, որի արդյունքում ակտիվ է ճանաչվում: ՀՀՄՍ 7 (Փոփոխություն) կիրառվում է հետընթաց` 2010թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար:

ՀՀՄՍ 17 (Փոփոխություն) «Վարձակալություն»

ՀՀՄՍ 17-ի փոփոխությունը պարզաբանում է, որ, երբ վարձակալությունը ներառում է և՛ հող, և՛ շինություններ, կազմակերպությունը յուրաքանչյուր տարի դասակարգումը գնահատում է որպես ֆինանսական կամ գործառնական վարձակալություն առանձին-առանձին` համաձայն ՀՀՄՍ 17 ստանդարտի 7-13 պարբերություններում նշված ընդհանուր դրույթների: ՀՀՄՍ 17 (Փոփոխություն) կիրառվում է հետընթաց` 2010թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար:

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ներկայացվող հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ընթացքում: Հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

4.1 Ֆինասական հաշվետվությունների համախմբում

Դուստր կազմակերպությունները, որոնց նկատմամբ Խումբը կարող է տնօրինել ձայնի իրավունք տվող բաժնետոմսերի կեսից ավելին կամ այլ կերպ վերահսկում է այդ ընկերության գործունեությունը, համախմբվում են: Դուստր կազմակերպությունների հաշվետվությունները համախմբվում են, երբ վերահսկումը փոխանցվում է Խմբին և բացառվում են համախմբումից, երբ դադարում է վերահսկելու հնարավորությունը:

Բոլոր ներխմբային գործառնությունները, հաշվարկների մնացորդները կամ չիրացված հասույթը բացառվում են: Բացառվում է նաև չիրացված վնասը, մինչև ձեռք չի բերվում համոզվածություն փոխանցված ակտիվի արժեզրկման վերաբերյալ: Անհրաժեշտության դեպքում, դուստր կազմակերպությունների հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը փոփոխվել է Խմբի կողմից ընդունված քաղաքականությանը համապատասխանեցնելու նպատակով:

Ձեռք բերման ժամանակ, Դուստր կազմակերպության ատիվները, պարտավորություններն ու պայմանական պարտավորությունները չափվում են ձեռք բերման օրվա դրությամբ իրական արժեքով: Ձեռք բերման արժեքի և ձեռք բերված զուտ ակտիվների դրական տարբերությունը հաշվառվում է որպես գուդվիլ: Եթե ձեռք բերման արժեքը փոքր է ձեռք բերված դուստր կազմակերպության զուտ ակտիվների իրական արժեքից, ապա տարբերությունը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների վերաբերյալ հաշվետվությունում ձեռք բերման ժամանակաշրջանում: Չվերահսկվող մասնակցությունը հաշվառվում է ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի համապատասխան չափով: Հետագայում, չվերահսկվող մասնակցությանը գերազանցող ցանկացած վնաս վերագրվում է Մայր Կազմակերպության բաժնեմասին: Մայր Ընկերության բաժնետերերին հասանելիք բաժնետիրական կապիտալը և չվերահսկվող մասնակցության հասանելիք զուտ եկամուտը արտացոլվում են առանձին տողերով հաշվեկշռում և ֆինանսական արդյունքների վերաբերյալ հաշվետվությունում:

4.2 Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Եկամուտը ճանաչվում է այն դեպքում, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կհոսեն Խումբ և ստացված եկամուտը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ծախսը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կարտահոսեն Խմբից և ծախսը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ստորև ներկայացվող չափանիշները նույնպես պետք է հաշվի առնվեն մինչև եկամուտի ճանաչումը:

Տոկոսային եկամուտներ և ծախսեր
Տոկոսային եկամուտներն ու ծախսերը բոլոր տոկոսաբեր ֆինանսական գործիքների համար, բացառությամբ առևտրային նպատակներով պահվող կամ ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող գործիքների, ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես «տոկոսային եկամուտ» և «տոկոսային ծախս»՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե ֆինանսական ակտիվի կամ նմանատիպ ֆինանսական ակտիվների խմբի հաշվեկշռային արժեքը նվազում է արժեզրկումից կորուստների պատճառով, տոկոսային եկամուտը շարունակում է ճանաչվել կիրառելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը՝ նոր հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Կոմիսիոն և այլ եկամուտներ և ծախսեր
Վարկերի տրամադրման համար գանձվող վճարները (համապատասխան ծախսերի հետ միասին) հետաձգվում են՝ ճշգրտելով տվյալ վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքը: Վարձավճարները, այլ եկամուտները և ծախսերը հիմնականում ճանաչվում են հաշվեգրման սկզբունքով ծառայությունների մատուցման ընթացքում: Ներդրումային պորտֆելի, այլ կառավարական և խորհրդատվական ծառայությունների գծով վճարները ճանաչվում են պայմանագրային պայմաններին համապատասխան:
Շահաբաժիններից եկամուտ
Եկամուտը ճանաչվում է, երբ Խմբի՝ վճարը ստանալու իրավունքը հաստատված է:

Զուտ առևտրային եկամուտ
Զուտ առևտրային եկամուտը ներառում է առևտրային նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից իրացված և չիրացված եկամուտը և ծախսը, տոկոսներից, շահաբաժիններից և արտարժութային տարբերություններից գոյացող բոլոր եկամուտները և ծախսերը: Զուտ առևտրային եկամուտը ներառում է նաև արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտը կամ ծախսը:

4.3 Արտարժույթի փոխարկում

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվների և պարտավորությունների փոխարկումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հոդվածում, մինչդեռ ոչ առևտրային ակտիվների փոխարկումից գոյացող օգուտը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ եկամուտ կամ այլ ծախս հոդվածում: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են գործառնական արժույթով կիրառելով հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը:

Արտարժույթով արտահայտված վաճառքի համար մատչելի դրամային արժեթղթերի իրական արժեքում փոփոխությունները վերլուծվում են փոխարժեքային տարբերությունների միջև, որոնք առաջանում են արժեթղթերի ամորտիզացված գումարների փոփոխության և արժեթղթերի հաշվեկշռային արժեքի այլ փոփոխությունների արդյունքում: Ամորտիզացված գումարում փոփոխությունների հետ կապված փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, իսկ հաշվեկշռային արժեքում այլ փոփոխությունները ճանաչվում են կապիտալում:

Պատմական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժութային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործարքի օրվա փոխարժեքով: Իրական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժութային հոդվածները վերահաշվարկվում են իրական արժեքի որոշման օրվա փոխարժեքով: Ոչ դրամային հոդվածների, ինչպիսին են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով պահվող բաժնետոմսերը, փոխարժեքային տարբերությունները, ներկայացվում են որպես իրական արժեքի փոփոխությունից շահույթի կամ վնասի մաս: Ոչ դրամային հոդվածների փոխարժեքային տարբերությունները, ինչպես օրինակ՝ վաճառքի համար մատչելի դասակարգված բաժնետոմսերը, ընդգրկվում են կապիտալի վաճառքի համար մատչելի ներդրումների գծով վերագնահատման պահուստում:

Յուրաքանչյուր գործառնության պայմանագրով նախատեսված փոխարժեքի և տվյալ գործառնության օրվա գործող փոխարժեքի տարբերությունից առաջացող օգուտը կամ վնասը հաշվառվում է ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հոդվածի արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ տողում:

4.4 Հարկում

Շահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամուտից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշգրտումները: Այն դեպքում, երբ ֆինանսական հաշվետվություններն արտոնված են ներկայացման համար մինչ համապատասխան հարկային հաշվետվությունների ներկայացնելը, ապա հարկվող շահույթը կամ վնասը հիմնված է մոտավոր թվերի վրա: Հարկային մարմինները կարող են ունենալ ավելի խիստ մոտեցում հարկային օրենսդրությունը մեկնաբանելիս և հարկային հաշվարկները ստուգելիս: Որպես արդյունք, հարկային մարմինները կարող են պահանջել լրացուցիչ հարկերի մուծում այն գործարքների գծով, որոնց համար նախկինում պահանջ չի ներկայացվել: Հետևաբար, կարող են առաջանալ նշանակալի լրացուցիչ հարկեր, տույժեր և տուգանքներ: Հարկային ստուգումը կարող է ներառել ստուգման տարվան անմիջապես նախորդող 3 օրացուցային տարիներ: Որոշ հանգամանքներում հարկային ստուգումը կարող է ներառել ավելի երկար ժամանակաշրջաններ:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բառառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գուդվիլի նախնական ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքով, որը ենթադրվում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ առաջանում են նաև այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են դուստր, ասոցիացված կամ համատեղ կազմակերպություններում ներդրումներից, բացի այն դեպքերից, երբ ժամանակավոր տարբերությունների իրացման ժամկետները կառավարվում են մայր կազմակերպության կողմից, և հավանական է, որ դրանք մոտ ապագայում չեն իրացվի:
ՀՀ-ում բանկերն իրենց գործունեության ընթացքում վճարում են նաև այլ հարկեր: Այդ հարկերը ներառված են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ ծախսերում:

4.5 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները բաղկացած են կանխիկ դրամից, ՀՀ ԿԲ-ում պահվող միջոցներից (բացառությամբ ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխաշվարկների համար դեպոնացված գումարների) և այլ բանկերում հաշիվներից, որոնք կարող են փոխարկվել կանխիկի կարճ ժամանակամիջոցում և չեն ենթարկվում արժեքի փոփոխման զգալի ռիսկի:
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով:

4.6 Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Խումբն օգտագործում է այլ բանկերում տարբեր ժամանակաշրջանների համար բացված ավանդային հաշիվներ և փոխատվություններ: Բանկերին տրամադրված ֆիքսված ժամկետով վարկերն ու կանխավճարները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ոչ ֆիքսված ժամկետներով միջոցներն ամորտիզացվում են Խմբի ղեկավարության կողմից գնահատված ժամկետներում: Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գումարները նվազեցվում են արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

4.7 Ֆինանսական գործիքներ

Խումբը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն իր հաշվեկշռում ճանաչում է այն և միայն այն դեպքում, երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների սովորական բնույթ կրող առք ու վաճառքների դեպքում դրանք ձևակերպվում են գործարքի օրվա ամսաթվով: Սովորական բնույթ կրող ձեռք բերումների դեպքում, երբ ֆինանսական գործիքը հետագայում պետք է չափվի իրական արժեքով, պայմանագրի օրվա և գործարքի օրվա միջև ընկած ժամանակամիջոցում այն հաշվառվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ ձեռք բերված գործիքների դեպքում:
Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները սկզբնական ճանաչման ժամանակ չափվում են սկզբնական արժեքով, գումարած գործարքի հետ կապված ցանկացած ծախսումները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների:

Սկզբնական ճանաչումից հետո բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների (ներառված նաև առևտրային նպատակներով պահվող գործիքները), հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքները հաշվառվում են իրական արժեքով:

Խմբի կողմից ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են հետևյալ կատեգորիաների. ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ, մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ, վարկեր և դեբիտորական պարտքեր, վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ: Ներդրումների նման դասակարգումը կատարվում է դրանց ձեռքբերման պահին՝ Խմբի ղեկավարության կողմից սահմանված գնահատումների հիման վրա հաշվի առնելով ձեռքբերման նպատակները: Ակտիվների հետագա վերադասակարգումը կատարվում է անհրաժեշտության և հնարավորության դեպքում՝ յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա ավարտից հետո:

Ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ
Այս կատեգորիայում հաշվառվում են առևտրական նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները: Ֆինանսական ակտիվը հաշվառվում է այս կատեգորիայում, եթե այն ձեռք է բերվում կարճ ժամկետում վաճառքի նպատակով կամ եթե այդպես է որոշվում ղեկավարության կողմից նշված ակտիվի ձեռք բերման պահին:

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում, արտարժույթի և կապիտալի շուկաներում, Խումբը հանդես է գալիս որպես ածանցյալ գործիքներով պայմանագրերի կողմ, որոնք ներառում են ֆյուչերսներ, ֆորվարդներ, սվոպեր և օպցիոններ: Բոլոր ածանցյալ գործիքները դասակարգվում են որպես առևտրական նպատակներով պահվող և դրանց հաշվառումը իրականացվում է ֆինանսական գործիքների նախնական ճանաչման քաղաքականությունների համաձայն, այնուհետև դրանք վերաչափվում են իրական արժեքով: Իրական արժեքը որոշվում է շուկաներում գնանշումներով կամ այնպիսի մոդելների կիրառմամբ, որոնց հիմքում ընկած են շուկաների ընթացիկ վիճակների գնահատումները և բազային գործիքների պայմանագրային գները և այլ գործոններ: Դրական իրական արժեք ունեցող ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես ակտիվ, իսկ բացասական իրական արժեքով ածանցյալ գործիքները՝ որպես պարտավորություն: Նշված գործառնություններից արդյունքները հաշվառվում են որպես առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվներից կամ արտարժութային գործառնություններից շահույթ կամ վնաս, կախված ածանցյալ գործիքների բնույթից:

Այլ ֆինանսական գործիքների բաղադրիչ հանդիսացող ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես առանձին ածանցյալ գործիքներ, եթե դրանց գծով ռիսկերը և առանձնահատկությունները խիստ կապված չեն հիմնական պայմանագրի ռիսկերից և առանձնահատկություններից, և հիմնական պայմանագիրը չի հաշվառվում իրական արժեքով՝ ճշգրտվող ֆինանսական արդյունքներով: Ներառված ածանցյալ գործիքը հանդիսանում է բարդ ֆինանսական գործիքի բաղադրիչ, որը ներառում է ինչպես հիմնական բաղադրիչը, այնպես էլ ածանցյալ բաղադրիչը, ինչի արդյունքում որոշ դրամական հոսքեր հիմնական գործիքի և ինքնուրույն ածանցյալ գործիքի փոփոխվում են նույն ձևով:
Ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները դասակարգվում են որպես ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող, երբ.

• Այդպես վարվելը զգալիորեն կնվազեցնի չափման անհամապատասխանությունները, որոնք կառաջանային, եթե կապված ածանցյալ գործիքները համարվեին առևտրական նպատակներով պահվող, իսկ հիմք հանդիսացող ֆինանսական գործիքները հաշվառվեին ամորտիզացված գումարով, ինչպես վարկերը կամ հաճախորդներին և բանկերին տրվող կանխավճարները, կամ պարտքային արժեթղթերի տեսքով թողարկված արժեթղթերը:

• Որոշ ներդրումներ, ինչպես օրինակ կապիտալի գործիքներում կատարված ներդրումները, որոնք փաստաթղթավորված ռիսկերի կառավարման կամ ներդրումային քաղաքականության համաձայն հաշվառվում են իրական արժեքով և կառավարչական անձնակազմին հաղորդվում են այդ արժեքով, համարվում են   ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող` իրական արժեքով հաշվառվող, և

Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր
Ֆիքսված մարման ժամկետով արժեթղթերը դասակարգվում են որպես մինչև մարման ժամկետը պահվող, երբ Խումբը հաստատապես մտադրված է և հնարավորություն ունի պահել այդ ներդրումները մինչև դրանց մարման ժամկետի լրանալը: Եթե Խմբի կողմից իրականացվում է մարման ժամկետին ոչ մոտ ակտիվների էական գումարի վաճառք, ապա ամբողջ դասը վերադասակարգվում է որպես վաճառքի համար մատչելի: Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով` կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը` հանած դրանց գծով արժեզրկումից պահուստները:
• Ֆինանսական գործիքները, ինչպես պարտքային արժեթղթերը, որոնք պարունակում են մեկ կամ ավելի բաղադրիչ ածանցյալ գործիքներ, որոնք էականորեն ազդում են դրամական հոսքերի վրա, համարվում են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող` իրական արժեքով հաշվառվող:

Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր
Ֆիքսված մարման ժամկետով արժեթղթերը դասակարգվում են որպես մինչև մարման ժամկետը պահվող, երբ Խումբը հաստատապես մտադրված է և հնարավորություն ունի պահել այդ ներդրումները մինչև դրանց մարման ժամկետի լրանալը: Եթե Խմբի կողմից իրականացվում է մարման ժամկետին ոչ մոտ ակտիվների էական գումարի վաճառք, ապա ամբողջ դասը վերադասակարգվում է որպես վաճառքի համար մատչելի: Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով` կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը` հանած դրանց գծով արժեզրկումից պահուստները:

Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր
Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Խմբի կողմից ուղղակիորեն պարտապանին դրամ տրամադրելու միջոցով` առանց պարտքը վաճառելու մտադրության:

Ֆիքսված ժամկետներով տրամադրված վարկերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով` գումարած գործարքից ծախսումները: Երբ տրամադրված գումարների իրական արժեքը տարբերվում է վարկի իրական արժեքից, օրինակ երբ վարկը տրամադրվում է շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով, տրամադրված գումարի և վարկի իրական արժեքների տարբերությունը վարկի սկզբնական ճանաչման ժամանակ ձևակերպվում է որպես ծախս շուկայականից ցածր դրույքներով ակտիվների տեղաբաշխումից` ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Այնուհետև  վարկերն ու փոխատվությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով` կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ֆիքսված մարման ժամկետ չունեցող վարկերն ու փոխատվությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով` ելնելով մարման ենթադրվող ժամկետներից: Հաճախորդներին տրված վարկերի ու փոխատվությունների գումարները նվազեցվում են դրանց գծով արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ներդրումներ
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումները պարտքային, ինչպես նաև կապիտալի գործիքներում կատարված այն ներդրումներն են, որոնք Խումբը մտադիր է պահել անորոշ ժամկետով, և որոնք կարող են վաճառվել իրացվելիության կարիքների բավարարման համար, ինչպես նաև տոկոսադրույքներում, փոխարժեքներում կամ բաժնետոմսերի գներում փոփոխությունների դեպքում: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները նախնական ճանաչումից հետո հաշվառվում են իրական արժեքով: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից առաջացած շահույթն ու վնասը վերագրվում է սեփական կապիտալին մինչև ֆինանսական ակտիվի օտարումը կամ արժեզրկումը, որի դեպքում կապիտալում ճանաչված շահույթը կամ վնասը վերաձևակերպվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Ամեն դեպքում, տոկոսները հաշվարկվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով` ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Վաճառքի համար մատչելի կապիտալի գործիքների գծով շահաբաժինները ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գրանցվում են այն ժամանակ, երբ Խումբը իրավունք է ձեռք բերում ստանալու այդ շահաբաժինները:

Ակտիվ ֆինանսական շուկաներում գործող ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվին բորսային փակման պահին այդ ակտիվի գծով գնանշվող գինն է: Եթե գնանշված շուկայական գինը առկա չէ, ապա գործիքի իրական արժեքը որոշվում է գնային մոդելների կամ զեղչված դրամական հոսքերի տեխնիկայի միջոցով: Հակառակ դեպքում ներդրումները հաշվառվում են ինքնարժեքով` հանած արժեզրկումից պահուստների գումարները:

4.8 Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով Խումբն իրականացնում է արժեզրկման գնահատում ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի համար:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ակտիվներ
Ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվների խումբը արժեզրկվում է և արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, եթե կա օբյեկտիվ վկայություն արժեզրկման մասին` որպես ակտիվի նախնական ճանաչումից հետո կատարված մեկ կամ մի քանի իրադարձությունների («ծախսային իրադարձություն») արդյունք, և երբ այդ իրադարձությունը կամ իրադարձություններն ազդեցություն ունեն ֆինանսական ակտիվի կամ ակտիվների խմբի ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի վրա, որոնք կարելի է արժանահավատորեն չափել:

Արժեզրկումից կորուստի օբյեկտիվ վկայության գոյությունը որոշվում է որոշ չափանիշներով, որոնք վկայում են, որ վարկառուն կամ վարկառուների խումբն ունեն զգալի ֆինանսական դժվարություններ (օրինակ` կապիտալի նորմատիվ, զուտ եկամտի և վաճառքների հարաբերակցություն), առկա են տոկոսագումարների և մայր գումարների վճարման պարտավորությունների, վարկային համաձայնության կամ պայմանների խախտումներ, գրավի արժեքի նվազում, հավանականություն, որ կլինի սնանկացում կամ այլ ֆինանսական վերակազմակերպում և կա տեղեկատվություն ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի չափելի նվազման վերաբերյալ` կապված տնտեսական պայմանների փոփոխություններով, որոնք ազդում են վարկառուի և չվճարումների վրա:

Խումբը սկզբից գնահատում է արժեզրկման օբյեկտիվ պայմանների գոյությունը անհատական գնահատման արդյունքում այն ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական են և հետո անհատական կամ խմբային գնահատումների արդյունքում այն ֆինանսական ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական չեն: Անհատական գնահատման արդյունքում արժեզրկման օբյեկտիվ գոյությունը հաստատելուց կամ ժխտելուց հետո ակտիվները դասակարգվում են վարկային ռիսկի նմանատիպ բնույթ ունեցող խմբերում` խմբային գնահատում իրականացնելու նպատակով: Այն ակտիվները, որոնց գծով անհատական գնահատման արդյունքում ձևավորվել են արժեզրկումից պահուստներ, չեն ներառվում վերոհիշյալ խմբերում:

Երբ առկա է վկայություն ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվի արժեզրկման վերաբերյալ, արժեզրկման պահուստի գումարը որոշվում է որպես ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և այդ ֆինանսական գործիքի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով զեղչված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի (բացառությամբ վարկի հետ կապված ապագա ծախսերի) ներկա արժեքի միջև տարբերություն: Ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է արժեզրկման պահուստի միջոցով, արժեզրկումից ծախսը արտացոլվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Եթե վարկը կամ մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումն ունի փոփոխական տոկոսադրույք, ցանկացած արժեզրկումից ծախս չափելու համար զեղչման դրույքը պայմանագրով որոշված ընթացիկ արդյունավետ տոկոսադրույքն է: Խումբը կարող է արժեզրկումը չափել գործիքի իրական արժեքի հիման վրա` օգտագործելով տեսանելի շուկայական գինը:

Ապահովված ֆինանսական ակտիվների դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի ներկա արժեքը ներառում է գրավների իրացումից փոխհատուցվող գումարները, հանած գրավի ձեռքբերման և իրացման ծախսերը, անկախ նրանից, թե գրավը կփոխանցվի Խմբին, թե ոչ:

Ապահովված ֆինանսական ակտիվների դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի ներկա արժեքը ներառում է գրավների իրացումից փոխհատուցվող գումարները, հանած գրավի ձեռքբերման և իրացման ծախսերը, անկախ նրանից, թե գրավը կփոխանցվի Խմբին, թե ոչ:

Ֆինանսական ակտիվների ապագա դրամական հոսքերը, որոնց արժեզրկումը խմբային է գնահատված, որոշվում են խմբում գտնվող ակտիվների պայմանագրային դրամական հոսքերի և նմանատիպ ակտիվների պատմական ծախսերի պրակտիկայի հիման վրա: Վերջինս ճշգրտվում է ընթացիկ տեսանելի տեղեկատվությամբ, որպեսզի արտացոլվեն ներկա պայմանները, որոնք չեն ազդել այն ժամանակահատվածում, որի վրա հիմնված է պատմական ծախսերի պրակտիկան, և պատմական ժամանակաշրջանում ներկայում գոյություն չունեցող պայմանների հետևանքները չեզոքացնելու նպատակով:

Արժեզրկման խմբային գնահատման նպատակով, ֆինանսական ակտիվները խմբավորվում են Խմբի ներքին վարկային դասակարգման հիման վրա, որը հաշվի է առնում վարկային ռիսկի բնութագրիչները, ինչպես` ակտիվի տեսակը, արդյունաբերական ոլորտը, աշխարհագրական դիրքը, գրավի տեսակը, ժամկետանց կարգավիճակը և այլ կապակցված գործոններ:

Ֆինանսական ակտիվների ապագա դրամական հոսքերը, որոնց արժեզրկումը խմբային է գնահատված, որոշվում են խմբում գտնվող ակտիվների պայմանագրային դրամական հոսքերի և նմանատիպ ակտիվների պատմական ծախսերի պրակտիկայի հիման վրա: Վերջինս ճշգրտվում է ընթացիկ տեսանելի տեղեկատվությամբ, որպեսզի արտացոլվեն ներկա պայմանները, որոնք չեն ազդել այն ժամանակահատվածում, որի վրա հիմնված է պատմական ծախսերի պրակտիկան, և պատմական ժամանակաշրջանում ներկայում գոյություն չունեցող պայմանների հետևանքները չեզոքացնելու նպատակով:

Ակտիվների խմբերի ապագա դրամական հոսքերում փոփոխությունների գնահատականը պետք է արտացոլի և համապատասխան լինի դրանց հետ կապված տեսանելի տվյալների ժամանակաշրջանից ժամանակաշրջան փոփոխությունների հետ (օրինակ` փոփոխություններ գործազրկության դրույքներում, գույքի գնի, վճարումների կարգավիճակի կամ խմբում կորուստների հավանականությունը մատնանշող այլ գործոնների և կորուստների ծավալների մեջ): Ապագա դրամական հոսքերի գնահատման համար օգտագործվող մեթոդոլոգիան և վարկածները պարբերաբար վերանայվում են Խմբի կողմից` կորուստների իրական և գնահատված արժեքների միջև տարբերությունները նվազեցնելու համար:

Վարկերը համապատասխան պահուստների հետ միասին դուրս են գրվում, եթե ապագայում չկա վարկը հավաքագրելու իրատեսական հեռանկար, և երբ բոլոր գրավներն օգտագործվել են կամ փոխանցվել Խմբին: Եթե հաջորդող տարում, գնահատված արժեզրկման ծախսը ավելանում կամ նվազում է արժեզրկման ճանաչումից հետո կատարված իրադարձությունների պատճառով, նախկինում ճանաչված արժեզրկման ծախսը ավելացվում կամ նվազեցվում է պահուստի գումարը ճշտելով: Եթե ապագա դուրսգրումը հետագայում վերականգնվում է, ապա վերականգնված գումարը կրեդիտագրվում է պահուստի հաշվին:

Վերանայված վարկեր
Որտեղ հնարավոր է, Խումբը փորձում է վերանայել վարկերը, քան բռնագանձել գրավը: Սա կարող է հանգեցնել վճարումների երկարաձգումների և վարկի մարման նոր պայմանների մասին համաձայնության: Երբ վարկի պայմանները վերանայված են, վարկն այլևս չի համարվում ժամկետանց: Ղեկավարությունը շարունակաբար վերանայում է վերանայված պայմաններով վարկերը, համոզվելու համար, որ բոլոր համաձայնությունները պահպանված են և որ ապագա վճարումները կկատարվեն: Վարկերը շարունակում են մնալ արժեզրկման անհատական կամ խմբային գնահատման առարկա` օգտագործելով վարկի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ
Երբ վաճառքի համար մատչելի ակտիվն արժեզրկվում է, ապա նրա արժեքի (նվազեցված մարումների և ամորտիզացիայի գումարներով) և ընթացիկ իրական արժեքի տարբերությունը, բացառությամբ նախկինում ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչված արժեզրկումից գումարների, կապիտալից վերաձևակերպվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Վաճառքի համար մատչելի կապիտալի գործիք հանդիսացող ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստների հակադարձում ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում չի կատարվում: Վաճառքի համար մատչելի պարտքային գործիք հանդիսացող ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստների հակադարձումը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, եթե ակտիվի իրական արժեքի բարձրացումը օբյետիվորեն կարելի է համարել հետագա իրադարձությունների արդյունք, որոնք կատարվել են կորուստը ֆինանսական արդյունքներով ճանաչելուց հետո:

4.9 Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ
Ֆինանսական ակտիվը (կամ ֆինանսական ակտիվի մի մասը, կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի մի մասը) ապաճանաչվում է, երբ.

• վերանում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը,

• Խումբը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը, կամ պահպանում է այդ իրավունքը, բայց պարտավորվում է ստացված գումարներն ամողջությամբ և ժամանակին փոխանցել երրորդ կողմին` փոխանցման համաձայնագրի համաձայն,

• և Խումբը կամ (ա) փոխանցում է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, կամ (բ) չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, այլ փոխանցում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը:

Եթե Խումբը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը և չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, և չի փոխանցում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա ակտիվը հաշվառվում Խմբի շարունակվող մասնակցության համապատասխան ֆինանսական ակտիվում: Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի երաշխիքային ապահովման ձև, ապա այդպիսի մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը` ակտիվի հաշվեկշռային արժեք կամ Խմբի կողմից փոխհատուցվելիք առավելագույն գումար:

Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի դուրսգրված վաճառքի և/կամ գնման օպցիոնի ձև (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), մասնակցության չափը որոշվում է այն գումարի չափով, որով Խումբը կարող է հետ գնել փոխանցվող ակտիվը, բացառությամբ իրական արժեքով գնահատված դուրսգրված վաճառքի օպցիոնի (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), երբ շարունակվող մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը` փոխանցվող ակտիվի իրական արժեքը կամ օպցիոնի կատարման գինը:

Ֆինանսական պարտավորություններ
Ֆինանսական պարտավորությունն ապաճանաչվում է, երբ այն մարվում է, չեղյալ է համարվում կամ լրացել է դրա ուժի մեջ մնալու ժամկետը:

Փոխառուի փոխատուի միջև պարտքային գործիքների փոխանակումը, որոնց պայմաններն էականորեն տարբերվում են միմյանցից, կամ կատարվում է գործող պարտքային գործիքի պայմանների էական փոփոխություն, իրենից ներկայացնում է հին պարտքի մարում, որը պետք է հանգեցնի այդ պարքի ապաճանաչմանը և նոր պարտքային գործիքի ճանաչմանը, իսկ տարբերությունը համապատասխան հաշվեկշռային հաշվի հետ ձևակերպվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

4.10 Ռեպո և հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր

Հետգնման պայմանով արժեթղթերի վաճառքի գործառնությունները («ռեպո») դիտարկվում են որպես ապահովված ֆինանսական գործարքներ: Հետգնման պայմանով վաճառված արժեթղթերը շարունակվում են հաշվառվել հաշվեկշռում, և այն դեպքում, երբ գնորդն ունի նշված արժեթղթերի վաճառքի կամ գրավադրման պայմանագրային իրավունք կամ համաձայնություն, դրանք վերադասակարգվում են որպես «Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր» և ներկայացվում են որպես առանձին հաշվեկշիռային հոդված: Համապատասխան պարտավորությունն արտացոլվում է ֆինանսական կազմակերպությունների կամ հաճախորդների նկատմամբ հաշիվներում:
Հետվաճառքի պայմանով գնված արժեթղթերը («հակադարձ ռեպո») չեն ճանաչվում հաշվապահական հաշվեկշռում, իսկ տրամադրված գումարները հաշվառվում են որպես պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ կամ հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ:

Արժեթղթերի գնման և վաճառքից առաջացած եկամուտը կամ ծախսը իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ կամ ծախս, որոնք հաշվեգրվում են հետգնման պայմանագրերի գործողության ժամկետների ընթացքում` օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

4.11 Որպես գրավ տրված և ստացված արժեթղթեր

Արժեթղթերով գործարքները հիմնականում ապահովվում են արժեթղթերով կամ կանխիկ դրամով: Արժեթղթերի փոխանցումը մյուս կողմին արտացոլվում է հաշվեկշռում, միայն եթե փոխանցվում են նաև ռիսկերը և օգուտները կապված սեփականության իրավունքի փոխանցման հետ: Վճարված կամ որպես գրավ ստացված կանխիկը գրանցվում է որպես ակտիվ կամ պարտավորություն:

Ձեռքբերված արժեթղթերը չեն ճանաչվում հաշվեկշռում մինչև դրանց օտարումը երրորդ կողմին, որի դեպքում նշված արժեթղթերի վերադարձման գծով պարտավորությունը ճանաչվում է իրական արժեքով որպես առևտրական նպատակներով պարտավորություն, իսկ գնման և վաճառքի տարբերությունը հաշվառվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության «Զուտ առևտրային եկամուտ» հոդվածում:

4.12 Վարձակալություն

Ֆինանսական վարձակալություն – Խումբը որպես վարձատու
Ֆինանսական վարձակալության սկզբում Խումբը ֆինանսական վարձակալությամբ տրամադրած ակտիվները հաշվառում է ներդրումների զուտ գումարով: Այս գործառնությունները ներկայացվում են որպես հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ: Ֆինանսական եկամուտը ճանաչվում է վարձակալության ընթացքում այնպես, որ ապահովի ամփոփոխ պարբերական դրույք վարձակալության շրջանակներում չմարված զուտ ներդրումների նկատմամբ: Սկզբնական ուղակի ծախսերը ներառվում են ստացվելիք գումարների սկզբնական ճանաչման ժամանակ:

Գործառնական վարձակալություն – Խումբը որպես վարձակալ
Ակտիվների վարձակալությունը, որի դեպքում ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվում են վարձատուի մոտ, դասակարգվում է որպես գործառնական վարձակալություն: ործառնական վարձակալության շրջանակներում վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ներառվում են գործառնական ծախսերում:

4.13 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները ներկայացված են իրական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը ավելի մեծ է նրա գնահատված փոխհատուցվող գումարից ոչ ժամանակավոր հանգամանքների պատճառով, այն անմիջապես նվազեցվում է մինչև այդ փոխհատուցվող գումարը: Հողը հաշվառվում է իրական արժեքով և ունի անսահմանափակ օգտակար ծառայության ժամկետ և, հետևաբար, չի ամորտիզացվում:
Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ըն-թացքում, կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը`

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տոկոսադրույք (%)
Շենքեր	20	5
Համակարգիչներ և կապի միջոցներ	5	20
Տրանսպորտային միջոցներ	5	20
Այլ հիմնական միջոցներ	5	20

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա ուղղված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով վարձակալման ժամկետի և հիմնական միջոցների և դրանց օգտակար ծառայության ժամկետներից նվազագույնով: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները հաշվառվում են փաստացի ծախսերի և արժեզրկումից կորուստների տարբերությամբ: Շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո ակտիվները փոխանցվում են հիմնական միջոցներին և հաշվառվում են իրենց մնացորդային արժեքով: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները չեն ամորտիզացվում քանի դեռ պատրաստ չեն օգտագործման համար:

Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս` դրանց կատարման պահին: Կապիտալ բնույթի նորոգման ծախսումները ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ հավանական է, որ դրանց շնորհիվ ապագա տնտեսական օգուտները` ավելի շատ, քան ակնկալվում էր առկա ակտիվի նորմատիվային ցուցանիշների սկզբնական գնահատումից, կհոսեն դեպի կազմակերպություն: Այս ծախսումների մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտ կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում:

Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի աճը արտացոլվում է կապիտալում` հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է ֆինանսական արդյունքներում տվյալ ակտիվի գծով նախկինում ճանաչված վերագնահատումից վնասը. այս դեպքում վերագնահատումից աճը նույնպես ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում: Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի նվազումը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է նախկինում տվյալ ակտիվի գծով կապիտալում ճանաչված վերագնահատումից աճը:

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտ կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում:

Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի աճը արտացոլվում է կապիտալում` հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է ֆինանսական արդյունքներում տվյալ ակտիվի գծով նախկինում ճանաչված վերագնահատումից վնասը. այս դեպքում վերագնահատումից աճը նույնպես ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում: Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի նվազումը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է նախկինում տվյալ ակտիվի գծով կապիտալում ճանաչված վերագնահատումից աճը:

Վերագնահատված գումարով հաշվառվող հիմնական միջոցների իրացման դեպքում, իրացված հիմնական միջոցների համապատասխան դասի վերագնահատման պահուստում վերագրված գումարը փոխանցվում է չբաշխված շահույթին:

4.14 Գուդվիլ և ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները բաղկացած են համակարգչային ծրագրից, արտոնագրերից և այլն:

Ձեռք բերված որոշելի ակտիվների, պարտավորությունների և պայմանական պարտավորությունների զուտ իրական արժեքում Խմբի բաժնեմասը գերազանցող ձեռք բերման արժեքի մեծությունը ճանաչվում է որպես գուդվիլ: Եթե այն բացասական է (բացասական գուդվիլ), այն անմիջապես ճանաչվում է տարվա արդյունքներում:
Փոխանակման օրվա դրությամբ ձեռք բերված զուտ ակտիվներում բաժնեմասի մնացորդային արժեքի նկատմամբ հավելյալ ներդրման արժեքի մեծությունը ճանաչվում է որպես չվերահսկվող բաժնեմասի ձեռք բերումից առաջացած գուդվիլ:
ուդվիլը չափվում է սկզբնական արժեքով` հանած արժեզրկումից կուտակված կորուստները:

կորուստները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայությունների ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշակի օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվներն ամորտիզացվում են գծային հիմունքով օգտակար ծառայության ընթացքում՝ 1-ից 10 տարվա ընթացում և գնահատվում են արժեզրկման առումով, երբ առկա են արժեզրկման հատկանիշներ: Ամորտիզացիայի հաշվարման մեթոդները և ժամկետները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում:

Անորոշ օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվները չեն ամորտիզացվում, սակայն յուրաքանչյուր տարի գնահատվում են արժեզրկման առումով՝ անհատապես կամ առանձին դրամաստեղծ միավորի համար: Անորոշ օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվները յուրաքանչյուր տարի հսկվում են հիմնավորելու համար նրանց հաշվառման շարունակականությունը նշված դասում:
Համակարգչային ծրագրերի ընթացիկ սպասարկման ծախսերը հաշվառվում են որպես ծախս դրանց կատարման ժամանակ:

4.15 Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ

Ոչ ընթացիկ ակտիվները դասակարգվում են վաճառքի համար պահվող, երբ հաշվեկշռային արժեքը ենթակա է փոխհատուցման ոչ թե դրանց հետագա շահագործման, այլ վաճառքի միջոցով: Դրանց վաճառքը ենթադրվում է իրականացնել վաճառքի համար պահվող դասակարգումից հետո մեկ տարվա ընթացքում:

Վաճառքի համար պահվող դասակարգված ոչ ընթացիկ ակտիվները ճանաչվում են հաշվեկշռային արժեքի կամ իրական արժեքի՝ հանած վաճառքի ծախսերը, նվազագույնով: Եթե վերջինս ավելի փոքր է, քան հաշվեկշռային արժեքը, ապա ճանաչվում է արժեզրկումից կորուստ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Իրական արժեքի՝ հանած վաճառքից ծախսերը, հետագա ցանկացած աճ ճանաչվում է միայն տվյալ ակտիվի նախկինում արժեզրկված գումարների չափով:

4.16 Շնորհներ

Ակտիվներին վերաբերող շնորհները ներառվում են այլ պարտավորություններում և կրեդիտագրվում են եկամուտներին գծային մեթոդով՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում:

4.17 Ներգրավված միջոցներ

Ներգրավված միջոցները, որոնք ներառում են ՀՀ կառավարության և կենտրոնական բանկի, այլ ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների հաշիվները, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրավված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եկամուտները և ծախսերը գրանցվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, ինչպես պարտավորությունների ապաճանաչման ժամանակ, այնպես էլ ամորտիզացիայի ընթացքում:

4.18 Կենսաթոշակներ

Խմբում, աշխատակիցների աշխատավարձի հիման վրա հաշվարկված որոշակի տոկոսը Հայաստանի Հանրապետության պետական կենսաթոշակային համակարգին փոխանցելուց բացի, այլ հատուկ կենսաթոշակային հիմնադրամ չի ձևավորվում: Նշված համակարգին հատկացումների հետ կապված ծախսերը արտացոլվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում այն ժամանակաշրջանում, որին դրանք վերաբերվում են:

4.19 Ֆինանսական երաշխիքներ

Ֆինանսական երաշխիքների պայմանագրերը այն պայմանագրերն են, որոնք պահանջում են, որ երաշխիքը տրամադրողը փոխհատուցի երաշխիքը ստացողին կոնկրետ պարտատպանի կողմից պարտքային գործիքի ժամկետներին համաձայն վճարումները ժամանակին չկատարելու պատճառով վերջինիս կողմից կրած վնասների դիմաց: Նման ֆինանսական երաշխիքներ տրամադրվում են բանկերին, ֆինանսական և այլ կազմակերպություններին հաճախորդների վարկերը, օվերդրաֆտները և այլ բանկային գործիքները ապահովելու նպատակով:

Ֆինանսական երաշխիքները ֆինանսական հաշվետվություններում սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով «Այլ պարտավորություններ»-ում՝ որպես կոմիսիոն վճար: Սկզբնական ճանաչումից հետո Խումբը յուրաքանչյուր երաշխավորության տակ պարտավորությունը չափում է ամորտիզացված վճարից և երշխավորության արդյունքում առաջացած ցանկացած ֆինանսական պարտավորություն լուծելու համար անհրաժեշտ ելքերի լավագույն գնահատումից առավելագույնով:

4.20 Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Խումբն ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, և պարտականության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

4.21 Բաժնետիրական կապիտալ

Բաժնետիրական կապիտալ
Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, բացի կազմակերպությունների միավորման դեպքում թողարկվող բաժնետոմսերի, վերաբերող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես հավելավճար:

Շահաբաժիններ
Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով շահաբաժինները դուրս են գրվում կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն, միայն երբ դրանք հաստատվում են հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով կամ մինչև այդ: Մինչև հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթիվը հայտարարված կամ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո, բայց մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը հայտարարված կամ հաստատված շահաբաժինները բացահայտվում են:

4.22 Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, եկամուտներն ու ծախսերը հաշվեկշռում ներկայացվում են հաշվանցված, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

5 Կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

ՖՀՄՍ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ Խմբի ղեկավարությունը կատարի կանորագույն հաշվապահական գնահատումներ, դատողություններ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն են թողնում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացվող գումարների, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտների և ծախսերի վրա: Նահատումները և դրանց հետ կապված ենթադրությունները, հիմնվելով պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, որոնք հիմնավորված են տվյալ պայմաններում, հիմք են հանդիսանում դատողություններ անելու այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնց արժեքը հնարավոր չէ որոշել այլ վստահելի աղբյուրներից: Ամեն դեպքում, չնայած գնահատումները հիմնվում են ղեկավարության կողմից ընթացիկ իրադարձությունների լավագույն պատկերացումների վրա, փաստացի արդյունքները վերջին հաշվով կարող են տարբերվել կատարված գնահատումներից:
Ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունների առումով նշանակալից դատողությունները և գնահատումները ներկայացվում են ստորև:

Դուստր կազմակերպությունների ֆինանսական հաշվետվությունների համախմբումը Խումբի ֆինանսական հաշվետվություններում, երբ մասնակցությունը դուստրի կապիտալում ցածր է կամ համասար 50%

Չնայած այն հանգամանքին, որ Խումբի ներդրումը «ԱԿԲԱ ԲՐՈԿ» ՍՊԸ-ում կազմում է 40%, համաձայն ՀՀՄՍ 27-ի, այն հանդիսանում է այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում դուստր կազմակերպություն, քանի որ Խումբը վերահսկում է դրա գործունեությունը:

Ներդրումային արժեթղթերի դասակարգում
Խմբի ներդրումային արժեթղթերը ներառում են ՀՀ ԿԲ, պետական և ոչպետական պարտատոմսերը, ոչպետական բաժնետոմսերը: Սկզբնական ճանաչման ժամանակ Խումբը դասակարգում է արժեթղթերը որպես ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող ֆինանսական ակտիվներ, մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական ակտիվներ և վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ, որոնց իրական արժեքի ճշգրտումն իրականցվում է կապիտալում:
Փոխկապակցված կողմերի հետ գործառնություններ
Խումբն իր գործունեության ընթացքում իրականացնում է գործառնություններ փոխկապակցված կողմերի հետ: Նշված գործառնությունները հիմնականում իրականացվում են շուկայական պայմաններով: որոնց շուկայի բացակայության դեպքում Խումբը կատարում է դատողություններ գործառնությունների շուկայական կամ ոչ շուկայական բնույթի վերաբերյալ: Դատողությունները հիմնվում են այլ հաճախորդների հետ նմանատիպ գործառնությունների, ինչպես նաև արդյունավետ դրույքների վերլուծությունների վրա:

Վարկերի և այլ փոխատվությունների գծով արժեզրկումից պահուստներ
Խումբը գնահատում է խնդրահարույց վարկերը և փոխատվությունները յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի համար՝ պարզելու համար, թե արդյոք անհրաժեշտ է արժեզրկման պահուստ ձևավորել ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Մասնավորապես, ղեկավարության դատողությունն անհրաժեշտ է ապագա դրամական հոսքերի գումարը և պարբերականությունը գնահատելու համար, երբ անհրաժեշտ է պահանջվող պահուստի չափը որոշել: Նման գնահատումները հիմնված են որոշ գործոնների շուրջ ենթադրությունների վրա և ներկա արդյունքները կարող են տարբեր լինել՝ հանգեցնելով պահուստում հետագա փոփոխությունների:
Նշանակալի վարկերի և փոխատվությունների համար անհատական ստեղծված հատուկ պահուստներից բացի, Խումբը նաև ստեղծում է արժեզրկման խմբային պահուստներ, այն ռիսկերի գծով, որոնք չնայած որ անհատապես չեն գնահատվել, սակայն պարունակում են չվճարման ավելի մեծ ռիսկ, քան սկզբնապես որոշվել էր: Սա հաշվի է առնում այնպիսի գործոնների ազդեցությունը, ինչպիսիք են վատթարացումը երկրի ռիսկում, արդյունաբերության մեջ և տեխնոլոգիական հնացումը, ինչպես նաև բացահայտված կառուցվածքային թուլությունները կամ դրամական հոսքերի նվազումները:

Կապիտալի գործիք հանդիսացող վաճառքի համար մատչելի ներդրումների արժեզրկում
Խումբը համարում է կապիտալի գործիք հանդիսացող վաճառքի համար մատչելի ներդրումն արժեզրկված, երբ դրա իրական արժեքի նվազումը էական է կամ կրում է երկարատև բնույթ: Որոշելու համար էական է կամ երկարատև նվազումը՝ Խումբը կատարում է որոշակի դատողություններ: Այդ դատողությունները կատարելիս, այլ գործոնների հետ մեկտեղ, Խումբը հաշվի է առնում նաև բաժնետոմսերի գնի փոփոխականությունը: Բացի դրանից, արժեզրկումը հնարավոր է, երբ առկա են ապացույցներ, որ վատացել է ֆինանսական վիճակը տվյալ կազմակերպության, արդյունաբերության կամ ճյուղի, որտեղ կատարվել է ներդրումը, կատարվել են փոփոխություններ տեխնոլոգիաներում և գործառնական կամ ֆինանսական դրամական հոսքերում:

6.«Զուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ»

Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
ֆինանսական կազմակերպություններում տեղաբաշխված ավանդներից և վարկերից	125,067	241,232
Տոկոսային եկամուտ հաճախորդներին տրված վարկերից և փոխատվություններից	26,989,262	28,365,990

Տոկոսային եկամուտ պարտքային արժեթղթերից	1,492,322	1,362,705
Տոկոսային եկամուտ «Ռեպո» պայմանագրերից	355,888	38,043
ֆակտորինգից, ակրեդիտիվներից ստացված եկամուտներ	2,575,956	2,192,417
Այլ տոկոսային եկամուտներ	28,664	25,757
Ընդամենը	***31,567,159***	***32,226,144***

Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Տոկոսային ծախսեր բանկի ընթացիկ հաշիվներից, բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրաված ավանդների և վարկերի դիմաց	6,923,308	8,445,304
Տոկոսային ծախսեր հաճախորդների ժամկետային ավանդների և ընթացիկ հաշիվների դիմաց	6,731,777	6,613,811
Տոկոսային ծախսեր բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի դիմաց		
Տոկոսային ծախսեր «Ռեպո» պայմանագրերի դիմաց	42,654	51,177
Այլ տոկոսային ծախսեր	46,692	82,585
Ընդամենը	***13,744,431***	***15,192,877***

Զուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	***17,822,728***	***17,033,267***

7.«Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր»

Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Դրամարկղային գործառնություններից	156,774	156,969
Հաշվարկային ծառայություններից	1,579,108	1,216,726
Երաշխիքներից, հոժարագրերով, ակրեդիտիվներով, հավատարմագրային կառավարման գործառնություններից	37,722	87,627
Ֆինանսական լիզինգի գծով վճարներ		
Վճարային քարտերի սպասարկումից	1,710,730	1,740,463
Այլ կոմիսիոն վճարներ	77,031	63,632
Ընդամենը	***3,561,364***	***3,265,417***

Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Հաշվարկային գործառնություններից/փոխանցումներից	365,500	180,757
Դրամարկղային գործառնություններ	166,781	167,204
Վճարային քարտերով գործառնություններ	1,258,638	859,273
Այլ կոմիսիոն վճարներ	29,670	44,955
Ընդամենը	***1,820,589***	***1,252,189***

Ստացված զուտ կոմիսիոն և այլ վճարներ	***1,740,775***	***2,013,228***

8.Զուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Արտարժույթի առք ու վաճառքից ստացված զուտ եկամուտ	1,285,755	1,336,147
Արտարժույթի վերագնահատումից ստացված զուտ եկամուտ	-318,699	151,324
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ, այդ թվում՝		
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունից զուտ եկամուտ		
Առևտրային նպատակով պահվող ներդրումների առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ	70,260	38,634
Առևտրային նպատակով պահվող ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունից զուտ եկամուտ	236,010	3,756
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորների և հուշադրամների առք ու վաճառքից ստացված զուտ եկամուտ		
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորների և հուշադրամների վերագնահատումից ստացված զուտ եկամուտ		
Ընդամենը	***1,273,326***	***1,529,861***

8.1.Այլ գործառնական եկամուտներ

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարումից ստացված զուտ եկամուտներ	-4,828	-590,338
Եկամուտներ ստացված տույժերից և տուգանքներից	2,689,075	1,875,455
Հիմնական միջոցների վերագնահատումից եկամուտ		
Այլ եկամուտներ	529,851	287,849
Ընդամենը	***3,214,098***	***1,572,966***

9. Ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Վարկերի և հաճախորդներին փոխատվությունների գծով	6,710,635	8,590,856
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների գծով	0	0
Այլ ակտիվներ գծով	91,442	47,169
Ընդամենը	***6,802,077***	***8,638,025***

Բանկերի նկատմամբ պահանջների գծով

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Մնացորդը ժամակաշրջանի սկզբին		
Մասհանում		
Վերադարձ		
Դուրսգրում		
Մնացորդը ժամակաշրջանի վերջին		

Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Մնացորդը ժամակաշրջանի սկզբին		
Մասհանում		
Վերադարձ		
Դուրսգրում		
Մնացորդը ժամակաշրջանի վերջին		

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գծով

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Մնացորդը ժամակաշրջանի սկզբին	7,697,221	7,001,921
Մասհանում	6,710,635	8,590,856
Զուտ դուրսգրում	-6,457,311	-8,842,604
Մնացորդը ժամակաշրջանի վերջին	7,950,545	6,750,173

Ներդրումներ գծով

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Մնացորդը ժամակաշրջանի սկզբին	0	0
Մասհանում		
Վերադարձ		
Դուրսգրում		
Մնացորդը ժամակաշրջանի վերջին	0	0

Այլ ակտիվների գծով

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Մնացորդը ժամակաշրջանի սկզբին	31,169	16,016
Մասհանում	91,442	47,169
Զուտ դուրսգրում	-90,647	-21,902
Մնացորդը ժամակաշրջանի վերջին	31,964	41,283

Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածների գծով

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Մնացորդը ժամակաշրջանի սկզբին		
Մասհանում		
Վերադարձ		
Դուրսգրում		
Մնացորդը ժամակաշրջանի վերջին		

10. Ընդհանուր վարչական ծախսեր

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Աշխատավարձ	8,050,539	6,778,358
Սոցիալական ապահովագրության վճարներ	2,718	2,607
Նյութական ակտիվների վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	504,818	590,338
Գործուղման ծախսեր	121,593	125,211
Տրանսպորտի, կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	267,984	294,128
Վարձակալության գծով ծախսեր	644,600	412,572
Հարկեր, (բացառությամբ շահութահարկի) և տուրքեր	375,501	726,284
Խորհրդատվական և այլ ծառայությունների գծով ծախսեր	62,949	51,390
Անվտանգության գծով ծախսեր	316,328	305,717
Գրասենյակային ծախսեր	196,809	253,446
Ուսուցման ծախսեր	41,962	40,881
Ապահովագրություն	151,782	126,163
Ընդամենը	***10,737,583***	***9,707,095***

10.1 Այլ գործառնական ծախսեր

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Գովազդի ծախսեր	568,167	696,962
Վճարված տուգանքներ	16,192	59,038
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիոն ծախսեր	1,402,275	1,628,179
Ինկասացիայի գծով ծախսեր	111,018	117,598
Ավանդների ապահովագրության գծով ծախսեր	174,300	153,455

Վաճառքի համար մատչելի ակտիվների արժեզրկումից կորուստ	534,500	
Այլ ծախսեր	580,328	793,699
Ընդամենը	***3,386,780***	***3,448,931***

11«Վերահսկվող միավորներում ներդրումներից զուտ շահույթ/վնաս»

Վերահսկվող միավորներում ներդրումներից զուտ եկամուտ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Ասոցիացված կազմակերպություններում ներդրումներից	(13,303)	(3,149)
Համատեղ վերահսկվող միավորներում ներդրումներից		
Դուստր բանկերում ներդրումներից		
Այլ դուստր ընկերություններում ներդրումներից		
Ընդամենը	*(13,303)*	*(3,149)*

12.«Շահութահարկի գծով ծախս»

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Շահութահարկի գծով ծախս	(1,331,064)	(397,766)
Տվյալ ժամանակաշրջանում ճանաչված՝ նախորդ ժամանակաշրջանների ընթացիկ հարկի ճշգրտումները		
Հետաձգված հարկի գծով ծախս	383,988	
Ընթացիկ շահութահարկ	***(947,076)***	***(397,766)***

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկը.

	Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի դրությամբ	Ֆինանսական արդյունքներով ճանաչված	Սեփական կապիտալում ճանաչված	Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ
Հետաձգված հարկային ակտիվներ, այդ թվում՝	*450,194*	*8,369*	*0*	*458,563*
Հիմնական միջոցներ		106,900		106,900
Հաճախորդներին տրված վարկեր և այլ փոխատվություններ	0	242,278		242,278
Այլ պարտավորությունների գծով	30,764	78,621		109,385
Հաջորդ ժամանակաշրջանի փոխանցված հարկային վնաս	419,430	(419,430)		0
	0			0
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ, այդ թվում՝	*(1,381,705)*	*375,619*	*(256,073)*	*(1,262,159)*
Պայմանական պարտավորություններ	0			0
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական	(95,209)	(17,047)		(112,256)
Հաճախորդներին տրված վարկեր և այլ փոխատվություններ	(850,368)	389,497		(460,871)
Հիմնական միջոց	(331,264)	(70,825)	1,677	(400,412)
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	(104,864)	73,994	(257,750)	(288,620)
Զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն	(931,511)	383,987	(256,073)	(803,597)

«Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ»

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Հաշվետու ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ հարկումից հետո		
Սովորական բաժնետոմսերի քանակ		
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ		

13«Կանխիկ դրամական միջոցներ»

	13.1 Կանխիկ դրամական միջոցներ, դրանց համարժեքներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
1	Կանխիկ դրամական միջոցներ	5,352,609	7,031,709
2	Դրամական միջոցների այլ տեղաբաշխումներ	3,211,055	3,816,648
3	Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	42,259,904	30,978,385
4	Ավանդային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում		
5	Դեպոնացված միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում	510,000	510,000
6	Հաշվեգրված տոկոսներ ՀՀ ԿԲ-ում թղթակցային հաշիվներից և ավանդներից		
	Ընդամենը	***51,333,568***	***42,336,742***
	Դրամական միջոցների հոսքերում ներառված կանխիկ դրամական միջոցներ և հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	*50,823,568*	*41,826,742*
	Այլ բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ (Ծանոթ 14)	*4,268,355*	*12,343,046*
	Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	***55,091,923***	***54,169,788***

14«Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ»

Ընթացիկ հաշիվներ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
ՀՀ բանկերում	44,278	
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերում	2,729,297	12,141,716
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկերում	1,494,756	201,043
Հաշվեգրված տոկոսներ	24	287

Ընդամենը	4,268,355	12,343,046
Միջբանկային վարկեր և ավանդներ, այլ պահանջներ		
ՀՀ ԿԲ-ում՝		-
վարկեր և ավանդներ		
ֆատկորինգ		
ֆինանսական լիզինգ		
ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
այլ		
ՀՀ բանկերում՝	6,896,890	114,116
վարկեր և ավանդներ	729,063	
ֆակտորինգ		
ֆինանսական լիզինգ		
ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր	5,947,650	
ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ		
այլ	220,177	114,116
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերում՝	771,758	455,670
վարկեր և ավանդներ		
ֆակտորինգ		
ֆինանսական լիզինգ		
ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ		
այլ	771,758	455,670
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկերում	495,070	23,254
վարկեր և ավանդներ		
ֆակտորինգ		
ֆինանսական լիզինգ		
ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ		
այլ	495,070	23,254
Այդ թվում՝ հաշվեգրված տոկոսներ	8,847	
Ընդամենը	*12,432,073*	*12,936,086*
Բանկերի նկատմամբ պահանջների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)		
Զուտ պահանջներ բանկերի նկատմամբ	12,432,073	12,936,086

Ֆինանսական կազմակերպություններում վարկեր և ավանդներ, այլ պահանջներ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
ՀՀ ֆինանսական կազմակերպություններում՝	4,848	-
վարկեր և ավանդներ		
ֆակտորինգ		
ֆինանսական լիզինգ		
ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ		
այլ	4,848	
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող ֆինանսական կազմակերպություններում՝	-	-
վարկեր և ավանդներ		
ֆակտորինգ		
ֆինանսական լիզինգ		
ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ		
այլ		-
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող ֆինանսական կազմակերպություններում	225,808	80,264
վարկեր և ավանդներ		
ֆակտորինգ		
ֆինանսական լիզինգ		
ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ		
այլ	225,808	80,264
Հաշվեգրված տոկոսներ		
Ընդամենը	230,656	80,264
Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)		
Զուտ պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	230,656	80,264
Զուտ պահանջներ բանկերի և Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	12,662,729	13,016,350

15.Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական ակտիվներ

Պետական արժեթղթեր	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան

ՀՀ պետական արժեթղթեր, այդ թվում`	-	2,638,083
գանձապետական պարտատոմսեր	-	2,638,083
կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր		
այլ		
ԲԲԲ- (Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող երկրների պետական արժեթղթեր, այդ թվում`	-	-
գանձապետական պարտատոմսեր		
կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր		
այլ		
ԲԲԲ- (Բաա3) -ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող երկրների պետական արժեթղթեր	-	-
գանձապետական պարտատոմսեր		
կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր		
այլ		
Ընդամենը պետական արժեթղթեր	-	2,638,083

<u>ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր</u>

	ցուցակված	*չցուցակ-ված*	*ցուցակված*	*չցուցակ- ված*
Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի	-	-	-	-
երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
ավանդային հավաստագրեր				
կապիտալի գործիքներ				
այլ				
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից «Գ -» և բարձր վարկանիշ ստացած թողարկողի	-	-	-	-
երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
ավանդային հավաստագրեր				
կապիտալի գործիքներ				
այլ				
ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի	-	-	-	-
երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
ավանդային հավաստագրեր				
կապիտալի գործիքներ				
այլ				
Ընդամենը ՀՀ ոչ պետական առևտրային նպատակով պահվող արժեթղթեր	-	-	-	-
<u>Այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր</u>				
	ցուցակված	չցուցակված	ցուցակված	չցուցակված
Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի	-	-	-	-
երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
ավանդային հավաստագրեր				
կապիտալի գործիքներ				
այլ				
ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի	-	-	-	-
երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
ավանդային հավաստագրեր				
կապիտալի գործիքներ				
այլ				
Ընդամենը այլ երկրների ոչ պետական առևտրային նպատակով պահվող արժեթղթեր	-	-	-	-
<u>Առևտրային նպատակով պահվող այլ ֆինանսական ակտիվներ</u>				
Վարկեր, ֆակտորինգ, դեբիտորական պարտքեր	-	-	-	-
Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող վարկառուների				
ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող վարկառուների				
Հիփոթեկ				
Սպառողական վարկեր				
Այլ				
Ածանցյալ գործիքներ	24,974		-	-
ֆյուչերս				
ֆորվարդ				
օպցիոն				
սվոպ	24,974			
այլ				

Ընդամենը	24,974	-	-	-
Ընդամենը առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական ակտիվներ	24,974	2,638,083	-	-

փոխատվություններ»

Տրված վարկեր և այլ փոխատվություններ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Վարկեր, այդ թվում`	141,058,586	140,380,885
ՀՀ Կառավարությանը	-	-
տեղական ինքնակառավարման մարմիններին	-	-
հիփոթեքային		
Վարկային գծեր և օվերդրաֆտներ	22,844,902	25,872,649
Ֆակտորինգ	9,210,323	8,763,276
Ֆինանսական վարձակալություն	9,563,572	9,607,216
Հետգնման պայմանագրեր	-	-
Ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ		4,986
Այլ	211,116	87,343
Այդ թվում հաշվեգրված տոկոսներ	5,741,532	3,674,529
Ընդամենը վարկեր	182,888,500	184,716,355
Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	(7,950,545)	(6,750,173)
Ընդամենը զուտ վարկեր	*174,937,954*	*177,966,182*

Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ վարկային պորտֆելում հաճախորդներին տրված արժեզրկված (չաշխատող) վարկերի և փոխատվությունների կառուցվածքը	Հաշվետու ժամանակաշրջան գումար/քանակ	Նախորդ ժամանակաշրջան գումար/քանակ
Վարկեր և փոխառություններ,	182,888,500	184,716,355
որից արժեզրկված (չաշխատող) վարկեր և փոխատվություններ, այդ թվում`	17,969,587	14,192,450
ժամկետանց	2,565,636	3,835,980
վերաձևակերպված	-	-
վերաֆինանսավորված	-	-
Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ	(7,950,545)	(6,750,173)
Ընդամենը զուտ վարկեր և փոխատվություններ	***174,937,954***	***177,966,182***

Տրամադրված վարկերի և փոխատվութունների վերլուծություն ըստ հաճախորդների	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Պետական ձեռնարկություններ	80,994	62,972
Մասնավոր ձեռնարկություններ	50,049,792	52,791,835
Ֆիզիկական անձիք, այդ թվում`	121,046,220	120,046,082
սպառողական վարկեր	50,630,808	48,140,932
հիպոթեքային վարկեր	8,510,909	6,718,288
վարկային քարտեր	22,844,902	13,799,677
Անհատ ձեռնարկատերեր	11,711,494	11,815,466
Ընդամենը զուտ վարկեր և փոխատվություններ	182,888,500	184,716,355
Այդ թվում հաշվեգրված տոկոսներ	3,712,233	3,674,529
Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ	(7,950,545)	(6,750,173)
Ընդամենը զուտ վարկեր և փոխատվություններ	*174,937,954*	*177,966,182*

Տրամադրված վարկերի և փոխատվութունների վերլուծություն ըստ վարկավորման ոլորտների	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Տոկոսային հարաբերությունը	Նախորդ ժամանակաշրջան	Տոկոսային հարաբերությունը
Արդյունաբերություն	25,040,575	11.97	28,805,123	16
Գյուղատնտեսություն	65,244,647	38.55	67,251,487	36
Շինարարություն	3,089,571	1.68	2,738,126	2
Տրանսպորտ և կապ	2,173,587	1.29	3,143,652	2
Առևտուր	19,137,910	10.13	19,053,887	11
Սպառողական	50,630,808	27.32	48,140,932	26
Հիպոթեքային վարկեր	8,510,909	4.35	6,924,885	3
Սպասարկման ոլորտ	9,011,372	4.38	8,497,518	4
Այլ	49,122	0.33	160,745	0
Ընդամենը	182,888,500	100.00	184,716,355	100.00

17.«Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտվներ»

Պետական արժեթղթեր	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	24,748,206	16,066,103
գանձապետական պարտատոմսեր	24,748,206	16,066,103
կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր		
այլ		
BBB-/Baa3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող երկրների պետական արժեթղթեր	-	-
գանձապետական պարտատոմսեր		
կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր		
այլ		

ԲԲ+/Բա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, վարկանիշ ունեցող, վարկանիշ չունեցող երկրներ պետական արժեթղթեր	-	-
գանձապետական պարտատոմսեր		
կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր		
այլ		
Ընդամենը պետական արժեթղթեր	24,748,206	16,066,103

ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր	ցուցակված	չցուցակված	ցուցակված	չցուցակված
Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի				
երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
կարճաժամկետ վարկային գործիքներ				
ավանդային հավաստագրեր				
կապիտալի գործիքներ				
այլ				
ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից «Գ-» և բարձր վարկանիշ ստացած թողարկողի				
երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
կարճաժամկետ վարկային գործիքներ				
ավանդային հավաստագրեր				
կապիտալի գործիքներ				
այլ				
ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի				
երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ		451,544		
կարճաժամկետ վարկային գործիքներ				
ավանդային հավաստագրեր				
կապիտալի գործիքներ				
այլ		81,212		81,212
Ընդամենը ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր	-	532,756	-	81,212

Այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր	ցուցակված	չցուցակված	ցուցակված	չցուցակված
Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի				214,920
երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
կարճաժամկետ վարկային գործիքներ				
ավանդային հավաստագրեր				
կապիտալի գործիքներ				
այլ		994,217		987,840
ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի				
երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
կարճաժամկետ վարկային գործիքներ				
ավանդային հավաստագրեր				
կապիտալի գործիքներ				
այլ				
Ընդամենը այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր		994,217		1,202,760
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ				
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՎԱՃԱՌՔԻ ՀԱՄԱՐ ՄԱՏՉԵԼԻ ԱՐԺԵԹՂԹԵՐ		26,275,179		17,350,075

18.«Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ»

Պետական արժեթղթեր	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
ՀՀ պետական պարտատոմսեր		
գանձապետական պարտատոմսեր		
կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր		
այլ		
ԲԲԲ-/Բաա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող երկրների պետական արժեթղթեր	-	-
գանձապետական պարտատոմսեր		
կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր		
այլ		
ԲԲ+/Բա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, վարկանիշ ունեցող, վարկանիշ չունեցող երկրներ պետական արժեթղթեր	-	-
գանձապետական պարտատոմսեր		
կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր		
այլ		
Ընդամենը պետական արժեթղթեր	-	-

ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր	ցուցակված	չցուցակված	ցուցակված	չցուցակված
Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի				
երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
կարճաժամկետ վարկային գործիքներ				
ավանդային հավաստագրեր				
կապիտալի գործիքներ				
այլ				
ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից «Գ-» և բարձր վարկանիշ ստացած թողարկողի				
երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ				
կարճաժամկետ վարկային գործիքներ				
ավանդային հավաստագրեր				

կապիտալի գործիքներ այլ				
BBB+/Baa1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ կարճաժամկետ վարկային գործիքներ ավանդային հավաստագրեր կապիտալի գործիքներ այլ				
Ընդամենը ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր	-	-		-

Այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր	ցուցակված	չցուցակված	ցուցակված	չցուցակված
Ա-/A3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ կարճաժամկետ վարկային գործիքներ ավանդային հավաստագրեր կապիտալի գործիքներ այլ				
BBB+/Baa1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ կարճաժամկետ վարկային գործիքներ ավանդային հավաստագրեր կապիտալի գործիքներ այլ				
Ընդամենը այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր		-		-
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների գծով հնարավոր կրուստների պահուստ				
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՎԱՃԱՌՔԻ ՀԱՄԱՐ ՄԱՏՉԵԼԻ ԱՐԺԵԹՂԹԵՐ		-		-

<u>կապիտալում»</u>

<u>Վերահսկվող միավորումներում ներդրումների շարժ</u>	
Մնացորդը ժամանակաշրջանի սկզբում	*243,032*
Ավելացում	
Օտարում (վաճառք)	
Արժեքի արժեզրկում	*(42,368)*
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջում	*200,664*

<u>Վերահսկվող միավորումներում ներդրումներ</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Ասոցիացված կազմակերպություններում ներդրումներ	*200,664*	*243,032*
Համատեղ վերահսկվող միավորումներում ներդրումներ		
Դուստր բանկերում ներդրումներ		
Այլ դուստր ընկերություններում ներդրումներ		
Շահաբաժիններ		
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	*200,664*	*243,032*

<u>20.«Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ»</u>

Հիմնական միջոցներ

Հոդվածի անվանումը	Հող և շենքեր	Սարքավորումներ	Փոխադրամիջոցներ	Այլ հիմն. միջոցներ	Ֆին. վարձակ. վարձակալված միջոցներ	Վարձակ.հիմն. միջ. գծով կապ. ներդ.	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք							
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	**13,744,639**	**4,136,071**	**413,499**	**2,091,306**	**434,002**	**246,539**	**21,066,056**
Ավելացում	83,371	265,852	74,811	257,373		163,672	845,079
Օտարում		-3,775	-13,223	-20,906			-37,904
Կուտակված մաշվածության փոխբացառում	-3,036,084						-3,036,084
Վերագնահատում	-989,429						-989,429
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	**9,802,497**	**4,398,148**	**475,087**	**2,327,773**	**434,002**	**410,211**	**17,847,718**
Ավելացում	401,446	311,303	9,174	380,039		89,734	1,191,696
Օտարում		-31,022	-6,400	-91,000			-128,422
Վերադասակարգում		-495,549					-495,549
Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	**10,203,943**	**4,182,880**	**477,861**	**2,616,812**	**434,002**	**499,945**	**18,415,442**
Կուտակված մաշվածություն							
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	**2,446,834**	**1,978,846**	**330,297**	**1,106,906**	**33,871**	**6,627**	**5,903,380**
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	589,249	481,707	37,287	266,678		14,352	1,389,273
Օտարում		-3,650	-13,223	-17,091			-33,964
Կուտակված մաշվածության փոխբացառում	-3,036,084	0		0	0		-3,036,084
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	**0**	**2,456,903**	**354,361**	**1,356,492**	**33,871**	**20,979**	**4,222,605**
Հատկացում	402,133	441,957	34,357	275,856	11,942	20,826	1,187,071
Վերադասակարգում	71,737	-643,609	-5,498	-11,852			-589,222
Օտարում		-28,443	-6,400	-85,961			-120,804
Մնացորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	**473,870**	**2,226,808**	**376,820**	**1,534,535**	**45,813**	**41,805**	**4,699,650**
<u>Զուտ հաշվեկշռային արժեք</u>							
<u>հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում</u>	**9,730,073**	**1,956,072**	**101,041**	**1,082,277**	**388,189**	**458,140**	**13,715,792**
նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	9,802,497	1,941,245	120,726	971,281	400,131	389,232	13,625,113

	Համակարգչային ծրագրեր	Լիցենզիաներ և վստահագրեր	Հեղինակային իրավունքներ	Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	Ոչ նյութական ակտիվ. գծով կապ. ներդ.	Գուդվիլ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք							
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	**418,186**	**1,029,538**	**0**	**52,748**	**0**	**18,132**	**1,518,604**
Ավելացում	189,923	1,136,439		18,755			1,345,117
Օտարում	-25,993	-880,386					-906,379
Կուտակված մաշվածության փոխբացառում							0
Վերագնահատում		0					0
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	**582,116**	**1,285,591**	**0**	**71,503**	**0**	**18,132**	**1,957,342**
Ավելացում	78,392	238,744		14,433			331,569
Օտարում	-569						-569
Վերագնահատում*							0
Արժեզրկում							0
Վերագնահատումից մաշվածության ճշգրտում							0
Վերադասակարգում							0
Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	**659,939**	**1,524,335**	**0**	**85,936**	**0**	**18,132**	**2,288,342**
Կուտակված մաշվածություն							
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	**153,920**	**748,178**	**0**	**48,408**	**0**	**0**	**950,506**
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	40,767	192,609		5,530			238,906
Օտարում	-288	-885,027					-885,315
Կուտակված մաշվածության փոխբացառում							0
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	**194,399**	**55,760**	**0**	**53,938**	**0**	**0**	**304,097**
Մասհանում	42,967	169,901	0	2,336	0	0	215,204
Օտարում	-564						-564
Վերագնահատումից մաշվածության ճշգրտում							0
Արժեզրկում							
Վերադասակարգում		35,633					35,633
Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	**236,801**	**261,294**	**0**	**56,274**	**0**	**0**	**554,370**
Զուտ հաշվեկշռային արժեք							
Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	**423,137**	**1,263,041**	**0**	**29,662**	**0**	**18,132**	**1,733,972**
Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	776,515	1,341,351	0	125,441	0	18,132	1,653,245

22.«Այլ ակտիվներ»

Բանկային գործառնությունների գծով ստացվելիք գումարներ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Ստացվելիք շահաբաժիններ		
Հավատարմագրային կառավարման գործառնությունների գծով ստացվելիք գումարներ		
Այլ գործառնություններից ստացվելիք գումարներ	326,014	787,821
Ընդամենը	326,014	787,821

Դեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Դեբիտորական պարտքեր բյուջեի գծով	167,899	
Դեբիտորական պարտքեր մատակարարների գծով	237,231	
Կանխավճարներ աշխատակիցներին	4,740	
Կանխավճարներ մատակարարներին	1,163,622	513,929
Կանխավճարներ բյուջեի և պարտադիր սոցիալական ապահովագրության գծով	4,001	1,516,972
Այլ դեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ	53,088	
Ընդամենը	1,630,581	2,030,901

Այլ ակտիվներ		
Պահեստ	209,310	134,391
Բռնագանձված գրավ և վաճառքի համար պահվող ակտիվներ	524,799	755,841
Ապագա ժամանակաշրջանի ծախսեր	112,730	
Այլ ակտիվներ	168,262	332,051
Ընդամենը	1,015,101	1,222,283

Այլ ակտիվների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ	(31,964)	(16,589)
Ընդամենը այլ ակտիվներ	**2,939,733**	**4,024,416**

23.«Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ»

Ընթացիկ հաշիվներ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
ՀՀ բանկերի	3,988	4,037
BBB-(Baa3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերի		
BBB-(Baa3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկերի		
Այդ թվում` հաշվեգրված տոկոսներ		
Ընդամենը	3,988	4,037
Միջբանկային վարկեր և ավանդներ, այլ		
ՀՀ կենտրոնական բանկ	15,164,637	11,285,263
վարկեր *	15,157,348	8,779,164
ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		2,500,627
այլ	7,289	5,472

ՀՀ բանկեր	-	13,830
վարկեր և ավանդներ		
ֆինանսական լիզինգ		
ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
այլ		13,830
BBB-(Baa3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկեր	17,966,559	20,541,833
վարկեր և ավանդներ	17,637,935	20,541,833
ֆինանսական լիզինգ		
ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
այլ	328,624	
BBB-(Baa3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկեր	323,506	-
վարկեր և ավանդներ		
ֆինանսական լիզինգ		
ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
այլ	323,506	-
Այդ թվում` հաշվեգրված տոկոսներ		1,004,006
Ընդամենը	33,454,702	31,840,926
Ֆինանսական կազմակերպություններ	54,306,380	52,301,599
ընթացիկ հաշիվներ	2,130,716	972,547
վարկեր և ավանդներ	51,920,843	51,329,052
ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
այլ	254,821	-
Այդ թվում` հաշվեգրված տոկոսներ	416,585	547,581
Ընդամենը պահանջներ բանկերի և միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	*87,765,070*	*84,146,562*

24.«Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ»

ՀՀ Կառավարության և տեղական ինքնակառավարման մարմինների նկատմամբ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Ընթացիկ հաշիվներ		
Ժամկետային ավանդներ		
Վարկեր	20,859,512	24,854,050
Ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
Այլ		
Այդ թվում` հաշվարկված տոկոսներ	80,746	97,761
Ընդամենը	20,859,512	24,854,050
ՀՀ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց, հիմնարկների նկատմամբ		
Ընթացիկ հաշիվներ	14,111,034	14,314,560
Ժամկետային ավանդներ	10,160,981	10,459,185
Ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
Այլ	344,735	228,774
Այդ թվում` հաշվարկված տոկոսներ		133,864
Ընդամենը	24,616,750	25,002,519
Ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց, հիմնարկների նկատմամբ		
Ընթացիկ հաշիվներ	299,538	342,202
Ժամկետային ավանդներ	1,120,967	1,028,537
Ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
Այլ		
Այդ թվում` հաշվարկված տոկոսներ		16,596
Ընդամենը	1,420,505	1,370,739
ՀՀ ռեզիդենտ անհատ ձեռնարկատերերի		
Ընթացիկ հաշիվներ	571,746	337,508
Ժամկետային ավանդներ	30,548	30,156
Ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
Այլ	3,080	5,206
Այդ թվում` հաշվարկված տոկոսներ	914	
Ընդամենը	605,374	372,870
Ոչ ռեզիդենտ անհատ ձեռնարկատերերի նկատմամբ		
Ընթացիկ հաշիվներ		
Ժամկետային ավանդներ		
Ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
Այլ		
Այդ թվում` հաշվարկված տոկոսներ		
Ընդամենը	-	-
ՀՀ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ		
Ընթացիկ հաշիվներ	15,700,842	4,398,977
Ժամկետային ավանդներ	62,487,217	62,913,766
Ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
Այլ	719,432	2,067,066
Այդ թվում` հաշվարկված տոկոսներ	1,226,415	933,197
Ընդամենը	78,907,491	69,379,809
Ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ		
Ընթացիկ հաշիվներ	1,339,702	1,363,986
Ժամկետային ավանդներ	8,443,054	9,143,165
Ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
Այլ	28	456
Այդ թվում` հաշվարկված տոկոսներ	223,004	225,750

Ընդամենը	9,782,784	10,507,607
Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	***136,192,416***	***131,487,594***

25.«Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր»

Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Բանկի կողմից թողարկված ավանդային սերտիֆիկատներ		
Բանկի կողմից թողարկված առանց տոկոսի արժեթղթեր		
Բանկի կողմից թողարկված տոկոսային արժեթղթեր		
Բանկի կողմից թողարկված արտոնյալ բաժնետոմսեր (ֆին. պարտավորություններ համարվող)		
Թողարկված այլ արժեթղթեր		
Հաշվեգրված տոկոսներ		
Ընդամենը	-	-

պարտավորություններ»

Առևտրային նպատակներով պահվող պարտավորություն	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Առևտրային նպատակներով պահվող ածանցյալ գործիքներ՝		
ֆյուչերս		
ֆորվարդ		
օպցիոն		
սվոպ	1,891	51,658
այլ		
Հեջավորման ածանցյալ գործիքներ		
Այլ		
Ընդամենը	***1,891***	***51,658***

27.«Վճարվելիք գումարներ»

Վճարվելիք գումարներ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Շահաբաժիններ		
Հավատարմագրային կառավարման		
Ավանդների ապահովագրության գծով	54,067	39,238
Այլ	3,166	2,000
Ընդամենը	***57,233***	***41,238***

29.«Այլ պարտավորություններ»

Այլ Պարտավորություններ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Վճարվելիք գումարներ	1,277,902	1,471,252
Պարտավորություններ հարկերի, պարտադիր վճարների գծով՝ բացառությամբ շահութահարկի	467,514	510,240
Պարտավորություններ անձնակազմի նկատմամբ	428,957	341,336
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ		
Այլ		159,719
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	***2,174,373***	***2,482,547***

28.«Կանոնադրական կապիտալ»

31.12.11թ.-ի դրությամբ Մայր Բանկի հայտարարված և փաստացի համալրված կանոնադրական կապիտալը կազմել է 30,000,000 հազար դրամ: Բանկի նշանակալից բաժնետերերն են Credit Agricole S.A. բանկը, ՍԱԿԱՄ ԻՆՏԵՐՆԱՍԻՈՆԱԼ պարզ բաժնետիրական ընկերությունը, հասարակական կազմակերպություն հանդիսացող գյուղացիական փոխօգնության մարզային տաս միությունները: Համաձայն Բանկի կանոնադրության՝ բաժնետիրական կապիտալը կազմված է թվով 2,500 սովորական բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 12,000 հազար դրամ անվանական արժեքով: Թողարկված բոլոր բաժնետոմսերը լրիվ վճարված են: Թողարկված, բայց չտեղաբաշխված, տեղաբաշխված, սակայն չվճարված, հետ գնված բաժնետոմսեր չկան :

30.06.16թ.-ի դրությամբ 10% և ավելի մասնակցություն ունեցող Մայր Բանկի բաժնետերերն են.

Նշանակալից մասնակցի անունը/անվանումը	Բանկում ունեցած մասնակցության գումարը	Բանկում ունեցած մասնակցության չափը տոկոսային հարաբերությամբ	Մասնակցի գործունեության տեսակը (իրավաբանական անձանց համար)
Credit Agricole S.A.	4,668,000	16%	բանկային գործունեություն
Արմավիրի ՓՄՄ	4,224,000	14.08%	հասարակական կազմակերպություն
ՍԱԿԱՄ ԻՆՏԵՐՆԱՍԻՈՆԱԼ պարզ բաժնետիրական ընկերություն	3,732,000	12.44%	պարզ բաժնետիրական ընկերություն
Արարատի ՓՄՄ	3,684,000	12.28%	հասարակական կազմակերպություն
այլ բաժնետերեր	13,692,000	45.64%	հասարակական կազմակերպություն
Ընդամենը	***30,000,000***	***100%***	

28.1.«Սեփական կապիտալի այլ տարրեր»

Վերագնահատման պահուստներ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Վաճառքի համար նախատեսված ներդրումների վերագնահատումից առաջացած չիրացված շահույթ/վնաս	1,450,458	427,278
Հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստ	2,908,539	2,990,119
Այլ պահուստներ	-	-
Ընդամենը	***4,358,997***	***3,417,397***

30.«Պահուստներ, պայմանական դեպքեր և պոտենցիալ պարտավորություններ»

	Պահուստներ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
1	Սկզբնական մնացորդ		
2	Պահուստին կատարված մասհանումներ		
3	Պահուստի օգտագործում		
4	Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ		
5	Վերջնական մնացորդ		-

30.3 «Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածների գծով բանկի պայմանական պարտավորությունները»

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Չօգտագործված վարկային գծեր	17,889,617	14,380,814
Տրամադրված երաշխիքներ	2,628,274	2,879,611
Տրամադրված ակրեդիտիվներ	613,675	715,216
Նշված հոդվածների գծով պահուստ (ծանոթ. 9)		
	21,131,566	*17,975,641*

31«Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ»

Պահանջներ այլ բանկեր նկատմամբ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Մնացորդը առ 1 հոկտեմբերի	806,172	5,858,103
Եռամսյակի ընթացքում ավելացում	15,033,667	6,843,206
Եռամսյակի ընթացքում նվազում	14,318,430	9,068,463
Մնացորդը 31 դեկտեմբերի դրությամբ	1,521,409	3,632,846
Տոկոսային եկամուտ	1	660

Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Մնացորդը առ 1 հոկտեմբերի	477,270	582,060
Եռամսյակի ընթացքում ավելացում	146,886	156,624
Եռամսյակի ընթացքում նվազում	198,019	(168,771)
Մնացորդը 31 դեկտեմբերի դրությամբ	426,137	569,913
Տոկոսային եկամուտ	6,169	9,732

Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Մնացորդը առ 1 հոկտեմբերի	53,000	53,000
Եռամսյակի ընթացքում ավելացում	358,108	-
Եռամսյակի ընթացքում նվազում	298,394	-
Մնացորդը 31 դեկտեմբերի դրությամբ	112,714	53,000
Տոկոսային ծախս		

Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Մնացորդը առ 1 հոկտեմբերի	618,608	689,566
Եռամսյակի ընթացքում ավելացում	1,236,089	549,069
Եռամսյակի ընթացքում նվազում	1,006,319	(557,090)
Մնացորդը 31 դեկտեմբերի դրությամբ	848,378	681,545
Տոկոսային ծախս	12,548	9,762

32.1 Վարկային ռիսկ
Աշխարհագրական կենտրոնացումներ

Հաշվետու ժամանակաշրջան

Հոդվածի անվանումը	ՀՀ	ԱՊՀ երկրներ	ՏՀԶԿ* երկրներ	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը
Ակտիվներ					
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	51,333,568				51,333,568
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին.կազմ. նկատմամբ	6,875,851	641,836	5,115,921	29,121	12,662,729
Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական գործիքներ			24,974		24,974
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	174,918,880	6,961	11,954	158	174,937,953
Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր	25,280,962		994,217		26,275,179
Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր					-
Ընդամենը ակտիվներ	**258,409,262**	**648,797**	**6,147,066**	**29,279**	**265,234,403**
Պարտավորություններ					
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	24,164,083	323,506	63,277,481		87,765,070
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	126,872,480	447,761	6,893,432	1,978,743	136,192,416
Առևտրային նպատակով պահվող պարտավորություններ		1,891			1,891
Ընդամենը պարտավորություններ	**151,036,563**	**773,158**	**70,170,913**	**1,978,743**	**223,959,377**
Զուտ դիրք	**107,372,699**	**(124,362)**	**(64,023,847)**	**(1,949,464)**	**41,275,026**

Նախորդ ժամանակաշրջան

Հոդվածի անվանումը	ՀՀ	ԱՊՀ երկրներ	ՏՀԶԿ* երկրներ	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը

Ակտիվներ					-
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	42,336,742				42,336,742
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին.կազմ. նկատմամբ	158,252	523,163	12,334,936		13,016,350
Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական գործիքներ	2,638,083				2,638,083
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	177,960,962	4,846	368	6	177,966,182
Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր	16,147,315		1,202,760		17,350,075
Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր					-
Ընդամենը ակտիվներ	**239,241,354**	**528,009**	**13,538,064**	**6**	**253,307,432**
Պարտավորություններ					-
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	11,289,300	168,248	72,689,014		84,146,562
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	121,853,304	608,059	6,857,510	2,168,721	131,487,594
Առևտրային նպատակով պահվող պարտավորություններ			51,658		51,658
Ընդամենը պարտավորություններ	**133,142,604**	**776,307**	**79,598,182**	**2,168,721**	**215,685,814**
Զուտ դիրք	**106,098,750**	**(248,298)**	**(66,060,118)**	**(2,168,715)**	**37,621,619**

Հաշվետու ժամանակաշրջան

Ակտիվներ	Աշխատող ակտիվներ	Չաշխատող ակտիվներ			
	Ստանդարտ / Ոչ ռիսկային	Հսկվող/ Ռիսկային	Ոչ ստանդարտ /Միջին ռիսկային	Կասկա-ծելի / Բարձր ռիսկային	Անհուսալի
Վարկեր, այդ թվում`	164,918,914	4,786,837	3,769,312	9,413,438	28,891,050
1. Արդյունաբերություն	20,984,554	22,091	79,933	3,953,997	5,878,075
2. Գյուղատնտեսություն	56,595,626	3,147,168	2,536,643	2,965,209	13,502,534
3. Շինարարություն	3,084,990	4,582	-	-	400,976
4. Տրանսպորտ և կապ	2,152,010	3,760	9,481	8,335	413,845
5. Առևտուր	18,432,682	254,410	271,504	179,315	2,664,583
6. Հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	7,023,670	69,780	67,141	1,850,781	786,131
7. Ֆինանսական հատված					
8. Սպառողական վարկեր, այդ թվում`	48,469,744	1,082,581	711,276	367,207	4,598,610
9. Տնտեսության այլ ճյուղեր	49,122	-	-	-	
10 Հիփոթեքային	8,126,516	202,465	93,335	88,594	646,296
Դեբիտորական պարտքեր	27,898,444	210,342	270,011	176,485	-
Ինվեստիցիոն արժեթղթեր	26,275,179				
Հետհաշվեկշռային հոդվածներ, այդ	21,131,566	200,300	138,510	52,181	92,642
թվում` երաշխիքներ	2,628,274				-
ակրեդիտիվներ	613,675				

Նախորդ ժամանակաշրջան

Ակտիվներ	Աշխատող ակտիվներ	Չաշխատող ակտիվներ			
	Ստանդարտ / Ոչ ռիսկային	Հսկվող/ Ռիսկային	Ոչ ստանդարտ /Միջին ռիսկային	Կասկա-ծելի / Բարձր ռիսկային	Անհուսալի
Վարկեր, այդ թվում`	170,189,886	5,303,081	3,989,699	5,233,689	25,749,249
1. Արդյունաբերություն	23,323,474	234,510	784,122	4,463,017	7,660,154
2.Գյուղատնտեսություն	63,353,267	2,968,024	837,455	92,741	9,923,979
3. Շինարարություն	2,641,511	-	96,615	-	425,981
4. Տրանսպորտ և կապ	3,066,195	28,251	49,206	-	531,257
5. Առևտուր	17,693,782	566,317	231,310	562,478	2,087,842
6. Հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	5,994,682	764,663	1,721,205	16,968	961,828
7. Ֆինանսական հատված					
8. Սպառողական վարկեր, այդ թվում`	47,175,199	624,433	253,675	87,625	3,679,364
8.1 անշարժ գույքի գրավով					
8.2 ավտոմեքենայի գրավով					
9. Տնտեսության այլ ճյուղեր	158,544	2,201	-	-	
10 Հիփոթեքային	6,783,233	114,681	16,112	10,859	478,843

Դեբիտորական պարտքեր	21,466,955	247,002	150,821	75,867	-
Ինվեստիցիոն արժեթղթեր	17,350,075				
Հետհաշվեկշռային հոդվածներ, այդ	17,711,110	143,663	59,622	11,352	49,897
թվում՝ երաշխիքներ	2,875,862				3,750
ակրեդիտիվներ	715,216				

32.2 Շուկայական ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկ

Հաշվետու ժամանակաշրջան

	ՀՀ դրամ	I խմբի արտարժույթ*	II խմբի արտարժույթ**	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	28,779,400	21,912,289	641,879	51,333,568
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	5,954,427	6,442,285	266,017	12,662,729
Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական գործիքներ	24,974		-	24,974
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	94,846,879	79,981,941	109,134	174,937,954
Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր	14,665,229	11,609,950		26,275,179
Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր	-	-	-	-
Ընդամենը ակտիվներ	144,270,909	119,946,465	1,017,030	265,234,404
Պարտավորություններ				-
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	41,475,536	46,122,312	167,222	87,765,070
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	62,806,439	72,337,866	1,048,111	136,192,416
Ընդամենը պարտավորություններ	104,281,975	118,460,178	1,215,333	223,957,486
Զուտ դիրք	39,988,934	1,486,287	(198,303)	41,276,918

Նախորդ ժամանակաշրջան

	ՀՀ դրամ	I խմբի արտարժույթ*	II խմբի արտարժույթ**	Ընդամենը
Ակտիվներ				-
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	31,531,991	9,545,200	1,259,551	42,336,742
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	1,090	12,937,384	77,876	13,016,350
Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական գործիքներ	-	2,638,083	-	2,638,083
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	91,348,924	86,617,258	-	177,966,182
Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր	5,789,175	11,560,900	-	17,350,075
Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր	-	-	-	-
Ընդամենը ակտիվներ	128,671,180	123,298,825	1,337,427	253,307,432
Պարտավորություններ				-
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	42,928,228	41,049,963	168,371	84,146,562
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	53,730,830	76,718,937	1,037,827	131,487,594
Ընդամենը պարտավորություններ	96,659,058	117,768,900	1,206,198	215,634,156
Զուտ դիրք	32,012,122	5,529,925	131,229	37,673,276

Վարկային ռիսկ պարունակող պայմանական պարտավորություններ 31.12.16	7,439,857	13,608,733	82,976	21,131,566

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Հոդվածի անվանումը	Հաշվետու ժամանակաշրջան		Նախորդ ժամանակաշրջան	
	ՀՀ դրամ	Արտարժույթ	ՀՀ դրամ	Արտարժույթ
	%	%	%	%
Ակտիվներ				
Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում				
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ, այդ թվում`				
- միջբանկային վարկեր				
- միջբանկային ռեպո	6.00			
- միջբանկային տոկոսային սվոպ				
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	17.68	13.49	17.90	14.80
Առևտրային նպատակով պահվող և վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր	7.63	5.02	12.70	6.20
Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր				
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ,այդ թվում	9.25	5.46	10.90	5.10
- վարկեր	9.25	5.46	11.00	5.10
- միջբանկային ռեպո			9.20	
- միջբանկային տոկոսային սվոպ				
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	7.54	3.60	10.30	4.20
Պարտավորություններ բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի գծով				

32.3 Իրացվելիության ռիսկ

Հաշվետու ժամանակաշրջան

Հոդվածի անվանումը	Չաշխատող		Մարմանը մնացել է					Անժամկետ	Ընդամենը
	ժամկետանց	ժամկետային	ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	3-12 ամիս	1-5 տարի	5 տարուց ավելի		
Ակտիվների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ									-
Կանխիկ և կանխիկին հավասարեցված դրամական միջոցներ, մնացորդներ ՀՀ ԿԲ	-	-	50,823,568	-	-	-		510,000	51,333,568
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	-	-	10,216,005	729,063				1,717,661	12,662,729
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	2,176,243	12,800,875	3,000,703	6,924,078	49,408,040	82,654,421	8,459,566	119,433	165,543,359
Ֆինանսական վարձակալություն	19,436	215,396	384,856	572,838	2,355,206	4,930,329	916,533		9,394,594
վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր	-	-	-	5,749,853	3,578,257	15,871,640		1,075,429	26,275,179
Այլ պահանջներ	-								-
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	2,195,679	13,016,271	64,425,132	13,975,831	55,341,503	103,456,391	9,376,099	3,422,523	265,209,429
Պարտավորությունների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ									
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	-	-	5,900,060	3,830,554	27,228,706	48,690,810	1,860,120	254,821	87,765,070
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	-	-	44,077,240	10,712,854	52,507,007	24,601,390	3,220,334	1,073,591	136,192,416
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություն						1,891			1,891
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	-	-	49,977,299	14,543,408	79,735,713	73,294,091	5,080,454	1,328,412	223,959,377
Զուտ իրացվելիության ճեղքվածք	2,195,679	13,016,271	14,447,833	(567,577)	(24,394,210)	30,162,300	4,295,645	2,094,111	41,250,052
Կուտակային իրացվելիության ճեղքվածք			29,659,783	29,092,207	4,697,996	34,860,296	39,155,941	41,250,052	

Նախորդ ժամանակաշրջան

Հոդվածի անվանումը	Չաշխատող		Մարմանը մնացել է					Անժամկետ	Ընդամենը
	ժամկետանց	ժամկետային	ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	3-12 ամիս	1-5 տարի	5 տարուց ավելի		
Ակտիվների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ									-
Կանխիկ և կանխիկին հավասարեցված դրամական միջոցներ, մնացորդներ ՀՀ ԿԲ	-	-	42,336,742	-	-	-			42,336,742
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	-	-	12,050,679					965,671	13,016,350
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	6,574,565	13,619,507	4,896,585	9,756,496	63,672,591	64,477,970	5,361,252		168,358,966
Ֆինանսական վարձակալություն	446,794		279,657	571,341	2,425,295	5,803,969	80,160		9,607,216
վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր	-	-		396,985	2,529,853	13,325,731	28,454	1,069,052	17,350,075
Այլ պահանջներ	-								-
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	7,021,359	13,619,507	59,563,663	10,724,822	68,627,739	83,607,670	5,469,866	2,034,723	250,669,349
Պարտավորությունների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ									
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	-	-	5,471,758	6,091,222	27,734,934	44,848,648		-	84,146,562
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	-	-	45,094,081	10,355,618	49,790,300	20,937,831	4,652,786	656,978	131,487,594
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություն				51,658					51,658
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	-	-	50,565,839	16,498,498	77,525,234	65,786,479	4,652,786	656,978	215,685,814
Զուտ իրացվելիության ճեղքվածք	7,021,359	13,619,507	8,997,824	(5,773,676)	(8,897,495)	17,821,190	817,080	1,377,745	34,983,535
Կուտակային իրացվելիության ճեղքվածք			29,638,690	23,865,014	14,967,519	32,788,710	33,605,790	34,983,535	

Ռիսկի կառավարում

Խմբի գործունեությանը բնորոշ է ֆինանսական ռիսկերի բազմազանություն և այդ գործունեությունը ենթադրում է ռիսկերի որոշակի աստիճանի և համադրությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում: Ռիսկի կրումը ֆինանսական գործունեության անբաժանելի մասն է, և գործառնական ռիսկերը գործունեության անխուսափելի հետևանքն են: Այդուհանդերձ, Խմբի նպատակն է հասնել ռիսկերի և օգուտների միջև համապատասխան հավասարակշռության և նվազագույնի հասցնել Խմբի ֆինանսական վիճակի վրա անցանկալի ազդեցությունները:

Խմբի ռիսկի կառավարման քաղաքականության նպատակն է ախտորոշել և վերլուծել ռիսկերը, սահմանել ռիսկի համապատասխան սահմանաչափեր և հսկողություն, և արժանահավատ և նորացված տեղեկատվական համակարգերի միջոցով վերահսկել ռիսկերը և սահմանաչափերի պահպանումը: Խումբը պարբերաբար վերանայում է ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը և համակարգերը` շուկայում, ապրանքներում փոփոխություններն արտացոլելու և լավագույն փորձին հետևելու համար:

Ռիսկերի կառավարումն իրականացվում է Ռիսկերի կառավարման բաժնի և Խմբի այլ բաժինների կողմից ըստ Տնօրենների Խորհրդի հաստատած քաղաքականության: ՌԿԲ կողմից ախտորոշվում, գնահատվում և հեջավորվում են ֆինանսական ռիսկերը Խմբի գործառնական միավորների հետ սերտ համագործակցության միջոցով: Խորհուրդը հաստատում է է սկզբունքներ ռիսկի ամբողջական կառավարման համար, ինչպես նաև քաղաքականություն` հատուկ բնագավառների վերաբերյալ, ինչպիսիք են փոխարժեքային ռիսկը, տոկոսադրույքի ռիսկը, վարկային ռիսկը, ածանցյալ և ոչ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների կիրառումը: Որպես ապահովում Ներքին աուդիտը պատասխանատու է ռիսկի կառավարման անկախ գնահատման և հսկողության ընդհանուր միջավայրի համար:

Կարևորագույն ռիսկերն են վարկային ռիսկը, իրացվելիության ռիսկը, շուկայական ռիսկը և գործառնական ռիսկը: Շուկայական ռիսկը ներառում է փոխարժեքների, տոկոսադրույքների և այլ գնային ռիսկերը:

Վարկային ռիսկ

Խմբի գործունեությունը ենթարկվում է վարկային ռիսկի՝ կապված վարկառուի կողմից պարտավորության չկատարելու հետ, որը Խմբին կորուստներ կարող է պատճառել: Վարկային ռիսկը Խմբի կարևորագույն ռիսկն է, այդ պատճառով էլ Խումբն այն առանձնակի ուշադրությամբ է վերահսկում: Վարկային ռիսկը կապված է հիմնականում վարկային գործառնությունների հետ, որոնք հանգեցնում են վարկերի և փոխատվությունների տրամադրմանը և ներդրումային գործունեության հետ, որոնք Խմբի ակտիվների պորտֆելի մեջ ավելացնում են պարտքային արժեթղթեր և այլ պարտքային գործիքներ: Ռիսկն առկա է նաև արտհաշվեկշռային ֆինանսական գործիքներում, ինչպիսիք են վարկային պարտավորությունները: Վարկային ռիսկի կառավարումը և վերահսկողությունը իրականացվում է Բանկի ՌԿԲ և վարկային տնօրինության կողմից և հաշվետվությունները պարբերաբար ներկայացվում են Խորհրդին, Ռիսկերի կոմիտեին և լխավոր գործադիր տնօրենին:

Խումբը կարգավորում է վարկային ռիսկի մակարդակները՝ մեկ փոխառուի կամ փոխառուների խմբի, ինչպես նաև վարկավորման ճյուղային ընդունելի ռիսկի գումարների սահմանաչափեր սահմանելով:
Նման ռիսկերը պարբերաբար վերահսկվում են և դրանց կառավարումը ենթակա է վերանայման տարեկան կամ ավելի հաճախակի կտրվածքով: Ըստ արդյունեբերության ճյուղերի ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են Խորհրդի կողմից:
Վարկային ռիսկը նաև կառավարվում է վարկառուների և պոտենցիալ վարկառուների՝ մայր գումարի և տոկոսների վճարման կարողությունը պարբերաբար վերլուծելով և անհրաժեշտության դեպքում վարկի տրամադրման սահմանաչափերը փոխելով:
Ստորև ներկայացված են հատուկ հսկողության և զսպողական մի քանի այլ միջոցներ:

Գրավ
Խումբը կիրառում է բազմաթիվ միջոցներ վարկային ռիսկը զսպելու համար: Համընդհանուր գործելակերպ է հանդիսանում և հիմնական միջոցներից մեկն է համարվում տրամադրված դրամական միջոցների դիմաց գրավ վերցնելը: Խումբը կանոններ է սահմանում գրավի հատուկ տեսակների ընդունելի լինելու կամ ռիսկերի զսպման վերաբերյալ: Վարկերի և փոխատվությունների համար գրավի հիմնական տեսակներն են.
- Հիպոթեքային պայմանագրերով գրավադրվող անշարժ գույքը,
- Կազմակերպությունների գործառնական ակտիվները՝ շենքերը, այլ հիմնական միջոցներ, պաշարները,
- Ֆինանսական գործիքները՝ պարտքային և բաժնային արժեղթղթերը,
- Ոսկյա իրեր:

Կորպորատիվ կազմակերպությունների երկարաժամկետ ֆինանսավորումը, ինչպես նաև ֆիզիկական անձանց տրամադրվող վարկային գծերը ապահովված են գրավներով: Ի լրումն, վարկային կորուստը նվազագույնի հասցնելու համար Խումբը վարկառուից լրացուցիչ երաշխիքներ է պահանջում, հենց որ համապատասխան անհատական վարկերի և փոխատվությունների արժեզրկման հատկանիշներ են նկատվում: Վարկեր և փոխատվություններից տարբեր ֆինանսական ակտիվներ ապահովող գրավները որոշվում են ֆինանսական գործիքի բնույթով: Պարտատոմսերը և այլ պարտքային արժեթղթերը հիմնականում չեն ապահովվում:

Վարկային ռիսկ պարունակող պայմանական պարտավորություններ
Այս գործիքների հիմնական նպատակը անհրաժեշտության դեպքում հաճախորդներին միջոցներ տրամադրելն է: Երաշխիքները և ակրեդիտիվները ենթակա են նույն վարկային ռիսկին, ինչ վարկերը: Ապրանքային և թղթային ակրեդիտիվները՝ Խմբի գրավոր հավաստումներն են հաճախորդների անունից, որոնք թույլ են տալիս երրորդ անձանց գումարներ ստանալ Խմբից հատուկ պայմանների կատարման դեպքում, ապահովված են դրանց հետ կապված ապրանքների առաքմամբ և հետևաբար դրանք ավելի ապահով են, քան ուղղակի տրամադրվող վարկերը:
Վարկի տրամադրման պայմանական պարտավորություններն իրենցից ներկայացնում են վարկային գծերի չօգտագործած մասերը:
Այս դեպքում, հնարավոր կորուստների գումարը, որ Խումբը կարող է կրել, հավասար է չօգտագործված վարկային գծերի գումարին:

Սակայն հնարավոր վնասի իրական գումարն ավելի փոքր է, քան չօգտագործված վարկային գծերի ընդհանուր գումարը, քանի որ վարկային պարտավորությունները տրամադրվում են վարկառուների կողմից վարկերի տրամադրման որոշակի ստանդարտների պահպանման դեպքում: Խումբը հետևում է պարտավորությունների մարման ժամկետներին, քանի որ երկարաժամկետ պարտավորությունները պարունակում են ավելի բարձր վարկային ռիսկ, քան կարճաժամկետ պարտավորությունները:

Արժեզրկում և պահուստավորման քաղաքականություն
Վարկերի արժեզրկման գնահատման հիմնական հատկանիշներն են մայր գումարի կամ տոկոսների վճարումների 90 օրից ավել ուշացումները, վարկառուների դրամական հոսքերի հետ կապված դժվարությունները, վարկային ռեյտինգների նվազումները, պայմանագրերի նախնական պայմանների խախտումները: Խումբը արժեզրկման գնահատումը կատարում է անհատապես և խմբային եղանակով:

Արժեզրկման անհատական գնահատում
Խումբը որոշում է յուրաքանչյուր անհատապես նշանակալի վարկի կամ փոխատվության համապատասխան պահուստի չափը անհատական հիմքով: Պահուստի գումարի որոշման ժամանակ հաշվի առնվող գործոններից են վարկառուի բիզնես ծրագրի վստահելիությունը, ֆինանսական դժվարությունները հաղթահարելու կարողությունը, ծրագրված հասույթները և սպասվող շահաբաժինների վճարումները անվճարունակության դեպքում, այլ ֆինանսական օգնության հնարավորությունը, գրավի իրացվելի արժեքը, սպասվող դրամական հոսքերի ժամկետները: Արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե չկանխատեսված հանգամանքները չեն պահանջում հատուկ ուշադրություն:
Արժեզրկման խմբային գնահատում
Խմբային գնահատումը կատարվում է ոչ նշանակալի վարկերի գծով (ներառյալ կրեդիտ քարտերը, հիպոթեքները և սպառողական վարկերը), ինչպես նաև անհատապես նշանակալի վարկերի և փոխատվությունների գծով, որոնց համար դեռ չկան արժեզրկման ակնհայտ հատկանիշներ: Արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսվա դրությամբ՝ դասակարգված յուրաքանչյուր խմբի համար առանձին:

Խմբային գնահատումը հաշվի է առնում այն արժեզրկման գումարը, որը հնարավոր է առաջանա պորտֆելում, նույնիսկ եթե անհատական գնահատման մեջ արժեզրկման օբյեկտիվ վկայություն չկա: Արժեզրկման կորուստները գնահատվում են հաշվի առնելով հետևյալ տեղեկատվությունը՝ պորտֆելում կորուստների պատմությունը, ընթացիկ տնտեսական իրավիճակը, կորուստն առաջանալու և անհատապես բացահայտվելու մոտավոր ժամկետը, արժեզրկման դեպքում սպասվող վճարումները:
Ֆինանսական երաշխիքների և ակրեդիտիվների արժեզրկման գնահատումը և պահուստավորումն իրականացվում է նույն կերպ՝ ինչ վարկերինը:

Ժամկետանց, բայց չարժեզրկված վարկեր
Ժամկետանց են համարվում այն վարկերը և փոխատվությունները, որոնց գծով առկա են մի քանի օրյա չվճարումներ: Ժամկետանց վարկերի հիմնական մասն արժեզրկված չեն:

Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերը կամ իրական արժեքը կտատանվի այնպիսի շուկայական փոփոխականների պատճառով, ինչպիսիք են տոկոսադրույքները և արտարժույթի փոխարժեքները: Խումբը տարանջատում է շուկայական ռիսկերը առևտրային և ոչ առևտրային պորտֆելների: Ոչ առևտրային պորտֆելը կառավարվում և վերահսկվում է զգայունության վերլուծությունների օգնությամբ: Խումբը չունի շուկայական ռիսկի զգալի կենտրոնացումներ:
Տոկոսադրույքի ռիսկ
Տոկոսադրույքի ռիսկը ծագում է այն հավանականությունից, որ տոկոսադրույքների փոփոխություններն ուղղակիորեն կազդեն Բանկի ֆինանսական գործիքների հետ կապված դրամական միջոցների հոսքի և նրանց իրական արժեքի վրա: Բանկի Տնօրենների Խորհուրդը սահմանել է որոշված ժամկետների համար տոկոսադրույքների ճեղքվածքների չափ: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով, և հեջավորման ռազմավարություն է օգտագործվում դրանք սահմանված շրջանակներում պահելու համար:

Արտարժույթի ռիսկ
Արտարժույթի ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների արժեքը կտատանվի արտարժույթի փոխարժեքներում փոփոխությունների հետևանքով: Տնօրենների Խորհուրդը սահմանել է սահմանաչափեր արտարժութային դիրքերի համար: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով: Արտարժույթի ռիսկը վերահսկվում է օգտագործելով VAR մեթոդոլոգիան:

Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը կապված է Խմբի ֆինանսական պարտավորությունները ժամանակին մարելու կարողությամբ՝ նորմալ և սթրեսային իրավիճակներում: Այս ռիսկի զսպման նպատակով Խումբը ներգրավում է լրացուցիչ ֆինանսական միջոցներ, ի լրումն իր հիմնական ավանդային բազայի, կառավարում է ակտիվները հաշվի առնելով իրացվելիության ռիսկը և վերլուծում է ապագա դրամական հոսքերը և իրացվելիությունը օրական կտրվածքով: Սա ներառում է նաև սպասվելիք դրամական հոսքերի գնահատումները:

Խումբը պահում է բարձր իրացվելի և ապակենտրոնացված ակտիվների պորտֆել, որը կարող է հեշտությամբ կանխիկացվել դրամական հոսքերի չկանխատեսված ընդհատման դեպքում: Խումբն ունի նաև ապահով վարկային գծեր, որ նա կարող է օգտագործել իրացվելիության կարիքները բավարարելու համար: Բացի այդ Խումբը ՀՀ կենտրոնական բանկում պահում է իր որոշ դրամով պարտավորությունների 2%-ի և որոշ արտարժույթով պարտավորությունների 18%-ի չափով պահուստավորման գումար (տես ծանոթագրություն 13-ը): Իրացվելիության դիրքը գնահատվում և կառավարվում է տարբեր սցենարների դեպքում, հաշվի առնելով սթրես գործոնները կապված շուկայի հետ ընդհանրապես և Խմբի հետ մասնավորապես:

Խմբի իրացվելիության կառավարումը պահանջում է հաշվի առնել իրացվելի ակտիվների այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է պարտավորությունները մարելու համար ըստ ժամկետների, ապահովել ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրների հնարավորությունը, ֆինանսավորման արտակարգ պլանի առկայությունը և վերահսկել հաշվեկշռային իրացվելիության նորմատիվները կանոնակարգային պահանջներին համապատասխան: Խումբը հաշվարկում է իրացվելիության ցուցանիշները ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջներին համապատասխան:

33.Կապիտալի համարժեքություն

Խումբը պահպանում է ակտիվ կառավարվող կապիտալի կառուցվածք բանկային գործունեությանը բնորոշ ռիսկերը ծածկելու համար: Խումբի կապիտալի համարժեքությունն այլ միջոցների հետ մեկտեղ վերահսկվում է նաև օգտագործելով Խումբային Վերահսկողություն Բազելյան Հանձնաժողովի, ինչպես նաև ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հաստատված կանոնները և նորմատիվները:

Խումբի կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են համոզվել, որ Խումբի կապիտալը համապատասխանում է հաստատված պահանջներին, և որ Խումբը պահպանում է ամուր վարկային վարկանիշ և առողջ կապիտալի ցուցանիշներ՝ իր գործունեությունը ամրապնդելու և բաժնետերերի շահույթը առավելագույնի հասցնելու համար:

Խումբը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և իրականացնում համապատասխան ճշգրտումները տնտեսական պայմանների և իր գործունեության ռիսկերի փոփոխությանը համապատասխան: Կապիտալի կառուցվածքը պահպանելու կամ փոփոխելու համար Խումբը կարող է փոփոխել բաժնետերերին վճարվող շահաբաժինների գումարը, կապիտալը վերադարձնել բաժնետերերին կամ բաժնետոմսեր թողարկել: Նախորդ տարիների համեմատ նպատակներում, քաղաքականությունում և գործընթացներում փոփոխություններ չեն եղել:

ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը սահմանվում է 12%:

Ընդհանուր կապիտալը կազմված է հիմնական կապիտալից, որը ներառում է բաժնետիրական կապիտալը, էմիսիոն եկամուտը, չբաշխված շահույթը, այդ թվում ընթացիկ տարվա շահույթը, գլխավոր պահուստը: Ընդհանուր կապիտալը հաշվարկվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջների և ՀՀ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների համաձայն: Կապիտալի մեկ այլ բաղադրիչ է երկրորդային կապիտալը, որը ընդգրկում է վերագնահատման և այլ պահուստները:

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ըստ ռիսկերի կշիռների՝ դասակարգված համաձայն վարկային, շուկայական և գործառնական ռիսկերի գնահատման:

Ժամանակաշրջանի ընթացքում Խումբը պահպանել է կապիտալի համարժեքության նորմատիվը:

2009թ. հունվարի 1-ից ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանվում է ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափ 5,000,000 հազար ՀՀ դրամ գումարով:

34. «Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեք»

	Հաշվետու ժամանակաշրջան		*Նախորդ ժամանակաշրջան*	
Ֆինանսական ակտիվներ	Հաշվեկշռային արժեք	Իրական արժեք	Հաշվեկշռային արժեք	Իրական արժեք
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	12,662,729	12,662,729	13,016,350	13,016,350
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	174,937,954	174,937,954	177,966,182	177,966,182
Ֆինանսական պարտավորություններ				
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	87,765,070	87,765,070	84,146,562	84,146,562
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	136,192,416	136,192,416	131,487,594	131,487,594

35.«Կանխատեսվող ապագա գործարքների հեջավորում»

Կանխատեսվող ապագա գործարքների հեջավորում բացակայում է:

36.«Ապաճանաչում»

Ապաճանաչում բացակայում է:

37.«Գրավադրված ակտիվներ»

Գրավադրված ակտիվները բացակայում են:

38.«Ընդունված գրավ»

Գրավի տեսակը	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Այլ արժեթղթեր	2,604,000	2,704,398
Թանկարժեք զարդեր, ոսկու ջարդոն, թանկարժեք քարեր	7,307,085	6,887,193
Անշարժ գույք և հիմնական միջոցներ	165,775,706	163,356,108
Պատրաստի արտադրանք և ապրանքներ	23,651,593	26,516,204
Դրամական միջոցներ	2,508,984	2,151,273
Այլ գրավ	3,049,024	2,413,003
Ընդամենը	**204,896,392**	**204,028,179**

39.«Պարտավորությունների չկատարում/խախտում»

Պարտավորությունների չկատարում/խախտում բացակայում է:

Բանկի գլխավոր գործադիր տնօրեն Հ. Անդրեասյան

Գլխավոր հաշվապահ Ա. Հակոբյան

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 20/01/2017թ.

ԿՏ